

ΝΙΚΟΣ ΚΑΡΑΚΑΣΗΣ
Η σιωπή της πόλης

Βορειο
δυτικές
εκδόσεις

Ο Νίκος Καρακάσης γεννήθηκε το 1969 στην Αθήνα. Είναι εγγονός του Αλεξανδρινού ποιητή, μουσικολόγου και βιολονίστα Σταύρου Καρακάση και ανιψιός του Κώστα Καρακάση, συγγραφέα της σύγχρονης λογοτεχνίας. Από τις εκδόσεις Κέδρος κυκλοφορεί το μυθιστόρημά του «Βασιλιάς ΙΚΕΛΟΣ». Στο διαδίκτυο κυκλοφορούν κείμενα και άρθρα του.

Μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί του στο nkarakasis@gmail.com

ΝΙΚΟΣ ΚΑΡΑΚΑΣΗΣ

Η σιωπή της πόλης

ΝΟΥΒΕΛΑ

Η σιωπή της πόλης
ISBN: 978-960-99666-2-7
Μάρτιος 2011

Φωτογραφία εξωφύλλου: Σωτήρης Ζαφείρης
Μακέτα εξωφύλλου: Μιχάλης Φουντουκλής
Γραφιστική επιμέλεια: Ελένη Λαμπροπούλου
Διορθώσεις - επιμέλεια: Γιάννης Πλιώτας

ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Κάνιγγος 16, 45444, Ιωάννινα
2651302783 / 6947328011 / voreiodytikes@gmail.com
<http://voreiodytikes.blogspot.com>

Άδεια Creative Commons
Αναφορά προέλευσης - Μη Εμπορική Χρήση
Παρόμοια Διανομή 3.0 Μη εισαγόμενο

Με τη σύμφωνη γνώμη εκδότη και συγγραφέα, επιτρέπεται σε οποιονδήποτε αναγνώστη ή αναπαραγωγή του έργου (ολική, μερική ή περιληπτική, με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο), η διανομή, η παρουσίαση στο κοινό και η τροποποίηση, απόδοση κατά παράφραση ή η διασκευή του, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις: αναφορά της πηγής προέλευσης, μη εμπορική χρήση του έργου και αν τροποποιήσετε ή δημιουργήσετε περαιτέρω βασισμένοι στο έργο, θα μπορείτε να διανείμετε το έργο που θα προκύψει μόνο με την ίδια ή παρόμοια άδεια.
Αναλυτικές πληροφορίες για τη συγκεκριμένη άδεια cc, διαβάστε στο: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>

Πίνα λόγια...

Εκείνον τον άστεγο τον συναντώ αρκετά πρωινά κοντά στο σπίτι μου. Κοιμάται σε ένα παλιό στρώμα και ζει κάτω από μια ελιά. Αυτός είναι όλος κι όλος ο κόσμος του και στη φιγούρα του διάβασα πολλές φορές ότι του είναι αρκετός. Μπορεί να κάνω λάθος, πάντως στα δικά μου μάτια, εκεί, στα βόρεια προάστια όπου όλοι έχουν σπίτι, κήπο και αυλόπορτα, μου θυμίζει έντονα την μπογιά που ξέφυγε από τον ζωγράφο. Δεν του έχω μιλήσει ποτέ, δεν ξέρω τίποτα για αυτόν, μα πάντα όποτε περνώ από κοντά του, νιώθω ανεξήγητα στο βλέμμα του έναν πικρό σαρκασμό· ειδικά τις μέρες που επιστρέφω σπίτι με κάποια μελαγχολική διάθεση, νιώθοντας την πόλη να με σφίγγει στο στήθος.

Με κάποιους γείτονες που συζήτησα την παρουσία του ρακένδυτου άνδρα κοντά στο σπίτι μου, με διαβεβαίωσαν ότι δεν υπάρχει κανένας! Όλα, μου είπαν, είναι δημιουργήματα της φαντασίας μου. *Ας είναι!* τους απάντησα, αλλά μην τα ρίχνουμε όλα στη φαντασία, ας είναι η συμπάθεια που με έκανε να γράψω.

Ας είναι ακόμη μια σκέψη πάνω στον καμβά μιας πόλης που σιωπά στα λάθη της.

Τίποτα περισσότερο από μικρά τσαλακωμένα χαρτάκια που στέλνω στο μελλοντικό εαυτό μου με το ταχυδρομείο της συνείδησης.

Η Καρδιά

Τα μάτια ράθυμα κουνήθηκαν, ακόμη και όταν οι ακτίνες του ήλιου ακούμπησαν με στοργή τα βλέφαρά του. Μετακίνησε ελαφρά το κορμί του δεξιά δοκιμάζοντας το βάρος του. Ανακάθισε και παρατήρησε το τοπίο γύρω του. Μια μάντρα γεμάτη παλιοσίδερα βρισκόταν στα αριστερά του και κάποια δέντρα ψηλά και αγέρωχα από πάνω, τον κοίταζαν παραξενεμένα. Ένας κρύος αέρας διαπέρασε το κορμί του, φέρνοντας του ρίγος απ' την κορυφή μέχρι τα νύχια. Αγκαλιάστηκε πιο σφιχτά στα κουρέλια που φορούσε και πέρασε τη βρόμικη κουβέρτα του στην πλάτη. Μια σκέψη σφράγισε το πρωινό του ξύπνημα και ένα χαμόγελο την ακολούθησε: «Ακόμη ζωντανός είμαι...»

Και αν υπάρχει κάτι που τον δένει με τη ζωή, αυτό είναι η ελευθερία να κινείται μέσα της. Φυσικά δεν λείπουν οι στιγμές που σαν βλέπει τους άλλους ανθρώπους μέσα στο ζεστό τους σπίτι, μια στενάχωρη διάθεση τον κυριεύει. Πολύτιμη η ελευθερία του, τη ζει όπως την ονειρεύεται, ανασαίνει για τη στιγμή, την ημέρα και την ώρα.

Τι θα φέρει η νύχτα δεν τον νοιάζει παρά μόνο σαν βγαίνει το φεγγάρι· μόνο τότε αναμετρίεται με τις σκέψεις του. Άλλοτε τον φοβίζουν, άλλοτε τον κάνουν να μελαγχολεί. Μα τι τα θες... Συμπτώσεις ή κατάρεις –ούτε και ο ίδιος μπορούσε να πει– του έδειξαν ένα μονοπάτι όπου το βράδυ κοιμόταν μετρώντας τα άστρα και κάθε πρωί σημείωνε νοητά άλλη μία γραμμή ζωής σε έναν αόρατο τοίχο. Ήξερε πολύ καλά ότι η καθημερινή του επιβίωση είχε ένα όριο.

Αν γερνούσε δεν θα είχε τις αντοχές που έχει τώρα, μα μέχρι στιγμής, ούτε το φοβόταν ούτε το λογάριζε αυτό. Το μόνο που τον ένοιαζε ήταν τούτη η εμμονή του να μην πεθάνει μέρα. Αν ο Θεός είχε λίγη συμπόνια για αυτόν, θα τον έπαιρνε μέσα στον ύπνο και προπάντων με την ίδια ηρεμία που απολαμβάνει τη ζωή.

Υπολείμματα μιας άλλης ζωής τού θύμισαν ότι θα ήθελε να είχε έναν καφέ και ένα τσιγάρο εκείνη τη στιγμή. *Δεν βαριέσαι*, είπε από μέσα του και σηκώθηκε όρθιος.

Μάζεψε το παλιό του στρώμα, που είχε ανασύρει από κάποια σκουπίδια και το τοποθέτησε στην άκρη του δρόμου, έτσι ώστε να μην φαίνεται. Τους τελευταίους μήνες ζούσε σ' αυτήν τη γειτονιά των βορείων προαστίων και εκεί τα σκουπίδια ήταν πλούσια, κελεπούρια θα έλεγε κανείς. Ένα από αυτά, το πιο ωραίο, ήταν ένα viewmaster με μια σειρά από εικόνες, με νησιά και θάλασσες.

Δεν θα 'ταν άσχημα να πάει να μείνει σε νησί, αλλά στα νησιά δύσκολα επιβιώνει άστεγος. Αντίθετα, στην πόλη υπήρχε το δημοτικό κέντρο σίτισης, όπου εκτός από φαγητό προσφέρουν και ιατρική βοήθεια.

Με εκείνο το viewmaster έκανε τα ταξίδια του, ξάπλωνε στο έδαφος κοιτάζοντας τον ήλιο με θρασύτητα. «Εμπρός λοιπόν παντοδύναμε ήλιε, δεν μπορείς να με τυφλώσεις. Εγώ παίρνω τη δύναμη των ακτινών σου και την κάνω θάλασσες και νησιά. Την επιμονή σου να με κάψεις, την κάνω τροφή για τα όνειρά μου», έλεγε και ξαναέλεγε.

Αφού τακτοποίησε τα λιγοστά του πράγματα –το στρώμα

και τη βρόμικη κουβέρτα δηλαδή-, ξεκίνησε το οδοιπορικό που έκανε κάθε πρωί. Θα κατέβαινε στο κέντρο, στη δημοτική φροντίδα. Εκεί θα έβρισκε φαγητό και ίσως κανέναν άλλο φουκαρά για λίγη κουβεντούλα. Βλέπεις οι άλλοι –οι φυσιολογικοί– άνθρωποι σαν τον βλέπουν να πλησιάζει, μαζεύονται, κάνουν στην άκρη, λες και φοβούνται μήπως τους επιτεθεί ή τους κολλήσει καμιά ασθένεια. Αν και στην αρχή αυτό τον ενοχλούσε, έπειτα από τρία χρόνια σε αυτήν την κατάσταση το διασκέδασε.

Για παράδειγμα, όταν έβλεπε ηλικιωμένους έκανε ότι πηγαίνει κατά πάνω τους και μόλις τους έβλεπε να μαζεύονται –και φορές να αλλάζουν πεζοδρόμιο– με μια απότομη κίνηση απομακρυνόταν. Μόλις τους προσπερνούσε ένα τρανταχτό γέλιο έβγαινε απ’ το στόμα και την ψυχή του μέσα.

Καμιά φορά τους πλησίαζε και έλεγε: «Με λένε Χρήστο και το μόνο που θέλω είναι να μου πει κάποιος καλημέρα», μα όλοι έτρεχαν να φύγουν γρήγορα. Δεν τους κατηγορούσε, αλλά βαθιά μέσα του λυπόταν. Μια πικρή φωνή τούς φώναζε νοερά: «Γνωρίστε με πρώτα και μετά με διώχνετε».

Στα αριστερά και δεξιά πολυκατοικίες γκρίζες, άχρωμες και ανάμεσα πολύχρωμα αυτοκίνητα σαν αγριόχορτα που ο γεωργός δεν πρόλαβε να ξεριζώσει. Ακόμα και αν παρ’ελπίδα κάποιο οίκημα ήταν χρωματισμένο, φάνταζε παράταιρο. Από τον κεντρικό δρόμο αυτοκίνητα μάρσαραν κορνάροντας και καμιά φορά μπορούσε να δει τους οδηγούς κόκκινους από θυμό, να βγάζουν το στρες και τα προβλήματα τους πάνω στο τιμόνι.

Να, κάτι τέτοιες εικόνες έκαναν το γέλιο να έρχεται στα χείλια του. Αυτός πλέον δεν είχε κανέναν λόγο να ζει έτσι. Μια αίσθηση οίκτου έφτανε σαν κόμπος στο λαιμό του για εκείνους τους ανθρώπους.

Δεν είχε εκκαθαριστικό να συμπληρώσει τέλος του χρόνου, κανένας δεν τον περίμενε να πάει πουθενά, τίποτα σε αυτή τη ζωή δεν μπορούσε να τον κάνει να ανεβάσει τους ρυθμούς του. Ακόμα και το θάνατο του τον περίμενε καρτερικά, ρουφώντας τη σταγόνα κάθε ημέρας. Σπίτια τόσο κοντά χτισμένα, γεμισμένα με ανθρώπους τόσο μακρινούς και ξένους.

Από όπου κι αν περνούσε, το σκηνικό ίδιο και απαράλλαχτο. Άνθρωποι με χαμηλωμένο βλέμμα απομακρύνονταν από κοντά του. Έμοιαζε με ζητιάνο, αλλά δεν ήταν. Δεν ήθελε να έχει χρήματα πάνω του, τι να τα κάνει; Το φαγητό το είχε τακτοποιήσει από το δημοτικό κέντρο, κανένα τσιγάρο μόνο του έλειπε και αυτό σπάνια. Δεν ντρεπόταν να ζητήσει αν ήθελε από τους περαστικούς, μαζί με τη φωτιά τους. Όχι ότι του έδιναν, φυσικά. Κάποια κέρματα που έπεφταν στα πόδια του, σαν καθόταν κάπου να ξαποστάσει, τον έφερναν σε αμηχανία. Τα κοίταζε προσεκτικά και αν είχε το στομάχι του χορτάτο τα έδινε σε φίλους ζητιάνους. Από τη μία ένιωθε λύπηση γι' αυτούς όταν τους έβλεπε με τα παιδιά στην αγκαλιά να κλαίνει για μερικές ψωροδεκάρες. Ναι, κάτι τέτοιες εικόνες τον έκαναν να αισθάνεται ευτυχία που ήταν ελεύθερος και μόνος στη ζωή.

Η εκκλησία ήταν κοντά. Μία ώρα και τριάντα λεπτά μετά, είχε φτάσει στην πλατεία που στο κέντρο της υπήρχε ο ναός της Μεταμόρφωσης. Μπήκε λοιπόν και γύρεψε μια

γωνιά να κρύψει το κορμί του απ' τους άλλους ανθρώπους.

Ο παπά-Γιάννης με την απδονήσια φωνή του έψαλε τα τροπάρια και οι ψάλτες συνόδευαν με περίσσια φωνή. Η εκκλησία λόγω του ότι ήταν μικρή σε μέγεθος, πρόσφερε απλόχερα τη ζεστασιά του Θεού και της Ιεροσύνης με το που κάποιος πάταγε το πόδι του στο κατώφλι. Γύρω-γύρω αγιογραφίες διακοσμούσαν τους τοίχους με φανταχτερά χρώματα. Στον κυρίως ναό, ένας μεγάλος πολυέλαιος με χρυσά στο γείσο και ψηλά από πάνω η αγιογραφία του Πα-ντοκράτορα.

Με τον παπά-Γιάννη ο Χρήστος είχε άνεση να ανοιχτεί, τον είχε συμπαθήσει. Μια μέρα τον είχε ρωτήσει:

«Πάτερ, θέλω να μου πεις ειλικρινά αν σε ενοχλεί να έρχομαι πού και πού στην εκκλησία σου».

«Όχι παιδί μου. Ο Οίκος δεν είναι δικός μου. Του Θεού είναι και Αυτόν πρέπει να ρωτήσεις». Αφού τον παρατήρησε κάπως καλύτερα, πρόσθεσε: «Μήπως θες να σου βρω φαγητό; Άμα θες υπάρχει».

«Σ' ευχαριστώ πάτερ. Φροντίζει ο δήμος γι' αυτό. Ρούχα αν έχεις όμως θα βοηθούσαν».

Ο πάτερ τού βρήκε και από τότε συχνά ο Χρήστος ερχόταν και παρακολουθούσε τη λειτουργία. Ο παπά-Γιάννης ήταν ένας γεματούλης γέροντας με άσπρα γένια που απλώνονταν ίσια πάνω απ' το μαύρο ράσο του. Στο κεφάλι λίγα μαλλιά και δύο χαρωπά μάτια γεμάτα καλοσύνη πρόδιδαν την ευγενική ψυχή του.

Εκεί στα αριστερά της εκκλησίας συνήθιζε να κάθεται ο Χρήστος κουλουριασμένος, με τέτοιο τρόπο ώστε το κορμί του να κρύβεται από τα εξεταστικά μάτια των άλλων. Στή-

ριζε ίσια την πλάτη και άκουγε προσεκτικά τη λειτουργία, ακόμη και αν δεν καταλάβαινε κάποιες λέξεις, επαναλάμβανε, μέχρι να τα αποστηθίσει. Παρέες αντρών και γυναικών ήταν μαζεμένες στις δυο πτέρυγες τις εκκλησίας, χωρισμένοι όπως προστάζει ο κανόνας.

Η γριά Τασούλα, κοντούλα με γκριζα μαλλιά μαζεμένα σε κότσο, καθόταν πίσω από το ξύλινο παγκάρι σε ρόλο υποδοχέα κι επίτροπου, βοηθώντας στα κεριά και στην πώληση διάφορων εκκλησιαστικών βιβλίων. Ο Χρήστος την είχε δει πολλές φορές, αλλά ποτέ δεν της είχε μιλήσει. Λεφτά δεν είχε ποτέ να ρίξει στο παγκάρι και κεριά δεν άναβε, μη τυχόν του πει καμιά κουβέντα.

Με την άκρη του ματιού του όμως είχε δει μερικές φορές τη γριά να ανάβει ένα κεριό, έτσι χωρίς λόγο, και με νόημα τον κοίταζε επίμονα πριν επιστρέψει στη συνήθη θέση της πίσω απ' το παγκάρι.

«Ο Χριστός είναι παντού. Προσέχει τους πάντες και βρίσκεται μες στην ψυχή σας», είπε ο παπά-Γιάννης αφήνοντας τη φωνή του να αντιλαλήσει σε όλους τους τοίχους της εκκλησίας. «Ακούστε τη φωνή Του και απαντήστε στο κάλεσμα Του». Και πρόσθεσε με βροντερή φωνή: «Μακάριοι οι καθαροί τη Καρδιά ότι αυτοί τον Θεό όψονται».

Καθαροί στην καρδιά... Ω, ναι... Οι σκέψεις αυτές τριγύρισαν τον Χρήστο και έζωσαν τα κουρέλια του με αγάπη. Τι σημαίνει «καθαροί στην καρδιά»; Αυτός, τι κακό μπορεί να προκαλέσει; Γιατί η καρδιά του να μην είναι καθαρή; Είναι ένας άνθρωπος που περνάει αόρατος από μία κοινωνία που στις αρτηρίες της κυλάει η κακία και ο φθόνος. Αυτός δεν συμμετέχει πλέον σ' αυτήν τη σαπίλα.

«Φανταστείτε ότι είστε σ' έναν κήπο με όμορφα λουλούδια», είπε πάλι ο παπά-Γιάννης, και πρόσθεσε χωρίς ανάσα: «Έχετε την αίσθηση της όσφρησης, την αίσθηση της όρασης και την αίσθηση της αφής, και με αυτά τα προσόντα η καρδιά σας γεμίζει ευχαρίστηση βλέποντας τον όμορφο κήπο. Έτσι και για να δείτε τον Χριστό και τον Θεό και να κερδίσετε επάξια μια θέση δίπλα Του, χρειάζεστε μία ακόμα αίσθηση, αυτήν της Καθαρής Καρδιάς. Μόνο αυτοί που θ' αποκτήσουν αυτήν την αίσθηση θα μπορέσουν να πάρουν θέση δίπλα Του».

Ο Χρήστος έμεινε εκεί κουλουριασμένος, ακόμα και όταν ο παπά-Γιάννης μπήκε στο Ιερό δηλώνοντας με αυτόν τον τρόπο το τέλος της λειτουργίας. Ο κόσμος δυνάμωσε τις κουβέντες του και με αργά βήματα βγήκε σε ομάδες απ' την εκκλησία. Ο Χρήστος περίμενε να φύγει και ο τελευταίος για να σηκωθεί.

Έφτασε στο κατώφλι και δειλά έκανε το σταυρό του κοιτάζοντας προς το ιερό. Ένωσε πάνω του τη ματιά του παπά-Γιάννη, έκανε όμως ότι δεν την είδε. Βγήκε στον κεντρικό δρόμο και κατηφόρισε. Θα πήγαινε στο κέντρο αστέγων, δεν ήταν μακριά από εκεί, τέσσερα στενά πιο κάτω.

Ο θόρυβος της πόλης δεν τρυπούσε πλέον τα αυτιά του, στο νου του το μόνο που υπήρχε ήταν τα τελευταία λόγια του παπά.

Στο δρόμο κατηφόριζε με ταχύτητα ένα άσπρο αυτοκίνητο.

Η Παγκή

Σηκώθηκε από την καρέκλα του και πλησίασε το κάδρο. Γύρισε το κεφάλι του δεξιά και μετά σιγανά προς τα αριστερά. Υπήρχε όντως μια κλίση στο κάδρο. Με το αριστερό του χέρι το ίσιωσε ώσπου το έφερε στην ευθεία των ματιών του. Έσκυψε από πίσω να εξετάσει το καρφί και μετά το σύρμα που κράταγε το κάδρο. Καμία ανωμαλία.

Γιατί ήταν στραβό δεν κατάλαβε, αλλά το θεώρησε αξιοπερίεργο. Τα κάδρα πρέπει να είναι ίσια. Όπως και όλος ο κόσμος. Δεν είναι δυνατόν να είναι στραβό ένα κάδρο. Και το πιο σημαντικό: αν δεν το ισιώσεις μόλις το δεις, σίγουρα και κάτι άλλο σημαντικό στη ζωή σου απλώς δεν θα το δεις. Αν αυτό το ασήμαντο πράγμα στέκεται στραβό μπροστά στα μάτια σου και εσύ αδιαφορήσεις, τότε μπορεί και άλλα πιο σοβαρά να μην τα παρατηρήσεις ποτέ σου.

Μπήκε στην κουζίνα και αφού πήρε το κανάτι από το πλυντήριο πιάτων, το τοποθέτησε με προσοχή στην καφετιέρα. Άνοιξε το καπάκι με σιγανές κινήσεις και αφού εξέτασε ότι η υποδοχή του φίλτρου ήταν καθαρή, χωρίς υπολείμματα καφέ στα τοιχώματα, έπιασε από το ντουλάπι πάνω από την κουζίνα τα φίλτρα. Τα φίλτρα ήταν συγκεκριμένης μάρκας, όπως και η καφετιέρα εξάλλου. Πήγε στο ψυγείο να βγάλει το βαζάκι με τον καφέ και τα μάτια του άνοιξαν έκπληκτα.

Είδε δύο σοκολάτες πρόχειρα τοποθετημένες στο πάνω ράφι! Αφού όλοι γνωρίζουν ότι οι σοκολάτες μπαίνουν στο ντουλαπάκι πάνω στην πόρτα. Υπάρχει ειδική θήκη για σο-

κολάτες κάτω από τη θήκη για τα σιρόπια. Αν είναι δυνατόν να έχει κάνει τέτοια παράλειψη. Με θυμό πήρε τις σοκολάτες και τις τοποθέτησε ορθά.

Έβαλε δύο κουταλιές καφέ και ακριβώς δύο φλιτζάνια νερό. Η καφετιέρα άρχισε να κοχλάζει και σε λίγα λεπτά ο καφές ήταν έτοιμος. Άνοιξε πάλι το πλυντήριο πιάτων και έπιασε από τη μέσα θέση –εκεί όπου μπαίνουν οι κούπες– μία ολοστρόγγυλη με μια χριστουγεννιάτικη ζωγραφιά από έξω.

Έβγαλε την κανάτα με τον καφέ και γέμισε την κούπα μέχρι το χείλος. Μια σταγόνα καφέ, που ξεγλίστρησε σαν κλέφτης από το παράθυρο, έσταξε στη φορμάικα της κουζίνας. Διέκοψε τη διαδικασία παρασκευής του καφέ και έπιασε ένα vetex κίτρινο. Τα μπλε δεν είναι τα σωστά vetex, όπως επίσης και μια πετσέτα δεν είναι σωστό να τη χρησιμοποιούμε σε τέτοιες περιπτώσεις. Καθάρισε το δραπέτη καφέ από τη φορμάικα και με ένα φύλο χαρτί κουζίνας στέγνωσε τα υγρά του vetex.

Πλέον μπορούσε να πιει τον καφέ του. Κάθισε στην καρέκλα της κουζίνας και αγνάντευε τη θέα του παραθύρου απέναντί του. Ποια θέα... Μια πολυκατοικία έβλεπε, όπου στον πρώτο όροφο ήταν απλωμένα ρούχα και στον τοίχο του μπαλκονιού ήταν κρεμασμένη μια σφουγγαρίστρα πάνω από έναν κουβά.

Εξέτασε προσεκτικά τις λεπτομέρειες της εικόνας. Τρία σχοινιά ήταν δεμένα από άκρη σε άκρη στο μπαλκόνι και πάνω σε αυτά τα ρούχα πιασμένα με μανταλάκια. Στα χείλη του ζωγραφίστηκε ένα ειρωνικό χαμόγελο.

Πρώτον, τα μανταλάκια δεν ήταν του ιδίου χρώματος. Δεν

μπορείς να βάζεις τα μπλε με τα κίτρινα ανακατεμένα. Δεν είναι όμορφο και δεν είναι πρακτικό. Και το ποιο σημαντικό: τα ρούχα δεν ακολουθούσαν κανέναν κανόνα απλώματος. Ήταν όλα ανακατεμένα και απλωμένα φύρδην μίγδην.

Αυτές οι νέες νοικοκυρές δεν έχουν ιδέα από τάξη και νοικοκυριό, σκέφτηκε από μέσα του με νέο μειδίαμα.

Αν κυρία μου δεν τα απλώσεις με τάξη, θα χάσεις χρόνο μετά να τα ταξινομήσεις! Μα καλά, τίποτα δεν σκέφτονται; Κανονικά βάζεις τις κάλτσες και τα σώβρακα –που έχουν μικρό βάρος– στην τελευταία σειρά. Αριστερά τα σώβρακα με μανταλάκια χρώματος μπλε και δεξιά τις κάλτσες με μανταλάκια χρώματος άσπρου. Στη δεύτερη σειρά βάζεις πουκάμισα και παντελόνια –καλά τεντωμένα– με μανταλάκια χρώματος κόκκινο κατά προτίμηση. Τέλος, στην πρώτη σειρά βάζεις τα πιο βαριά, δηλαδή τα σεντόνια και ό,τι άλλο. Εκεί χρησιμοποιείς μανταλάκια εντελώς διαφορετικού χρώματος, π.χ. κίτρινα. Η διαφοροποίηση του χρώματος ανά κατηγορία βοηθάει πρώτιστα στην τάξη και φυσικά στη χρωματική αρμονία του μπαλκονιού.

Με αυτές τις απλές οδηγίες η συλλογή των ρούχων και το σιδέρωμα μετά, θα είναι παιχνιδάκι. Εφόσον βγούνε τα ρούχα από την απλώστρα με τη σειρά, τότε και το σίδερο θα έχει μια τάξη. Πρώτα θα σιδερωθούν τα σώβρακα, μετά τα πουκάμισα και τέλος τα σεντόνια. Έχοντας άνω-κάτω την απλώστρα, το πιο πιθανό είναι είτε να χάσεις χρόνο να τα ταξινομήσεις μετά –που κανείς δεν έχει διάθεση να το κάνει– ή να αρχίσεις να σιδερώνεις ό,τι βρεις. Πρώτα ένα σώβρακο, μετά ένα σεντόνι και κάπου στο τέλος ένα πουκάμισο. Την άλλη μέρα θα θες να ντυθείς και θα ψάχνεις

για παντελόνι και δεν θα βρίσκεις, απλά γιατί δεν έφτασε η σειρά του στη χαοτική στοίβα των ασιδέρωτων.

Αχ, σας χρειάζεται ένας άντρας με μαστίγιο...

Κούνησε το κεφάλι του απογοητευμένα και κίνησε στο δωμάτιο να ντυθεί. Άνοιξε την ντουλάπα και προσεκτικά εξέτασε τα κουστούμια που είχε διαθέσιμα. Από αριστερά έως δεξιά κουστούμια μπλε, ανά πεντάδες ολόιδια. Δεν υπήρχε λογική, να αγοράσει διαφορετικά κουστούμια από τη στιγμή που δοκίμαζε ένα και του έκανε. Απλά αγόραζε άλλα τέσσερα ίδια. Αυτό επίσης βοηθούσε και στην επιλογή του ρουχισμού καθημερινά.

Πήρε το πρώτο από αριστερά (τα φρεσκοπλυμένα πάντα πηγαίνουν δεξιά) και το ακούμπησε στο καλοστρωμένο του κρεβάτι. Μπήκε στο μπάνιο και, αφού ξυρίστηκε με ξυραφάκια συγκεκριμένης μάρκας, κοίταξε προσεκτικά τον εαυτό του στον καθρέπτη. Δεν ήταν άσχημος, το κάθε άλλο. Χωρίς να είναι κούκλος, το πρόσωπο του έδειχνε αρκετά συμπαθητικό. Τα καλά στρωμένα μαλλιά του και η μάλλον πλακουτσωτή του μύτη, έδεναν με το μακρύ πηγούνι του. Γεροί ώμοι, πλαδαρό σώμα, φουσκωμένοι γοφοί, περπάτημα κορδωμένου με ύφος υπεροπτικό. Μα πάντα για πάντα, καλοσιδερωμένος και ατσαλάκωτος.

Σταμάτησε τις σκέψεις του και πήγε να ντυθεί. Ο δείκτης του ρολογιού στον αριστερό του καρπό σερνόταν αργά προς το νούμερο επτά και οι λεπτοδείκτες σαν να έκαναν κάποιο συναγωνισμό έδειχναν ότι η ώρα πλησίαζε ακριβώς. Έπρεπε στις επτά και δεκατέσσερα να είναι στο αμάξι, έτσι ώστε να προλάβει να περάσει από τη δουλειά της αδελφής του να αφήσει κάτι χαρτιά, ευελπιστώντας να μην

καθυστερήσει πολύ και αργήσει στη δική του δουλειά. Ήταν και η κίνηση στους δρόμους που έπρεπε για άλλη μία φορά να ανεχτεί.

Με τη θρησκεία οι σχέσεις του ήταν άριστες. Τουλάχιστον έτσι ισχυριζόταν ο ίδιος. Μπορεί στην εκκλησία να πήγαινε μόνο στις μεγάλες γιορτές, αλλά στον Θεό κρατούσε ένα σεβασμό. Δικαιολογημένα λοιπόν η βρισιά του θυρωρού στο συνομιλητή του στο τηλέφωνο, τον έκανε να φουντώσει.

«Παναγή! Δεν σου έχω πει να μην βρίζεις τα θεία;»

«Άσε με ρε κάτω, μου έχουν ζαλίσει τον έρωτα μ' αυτές τις πιστωτικές. Θες δεν θες, βρίζεις. Καλά, άλλη δουλειά δεν έχουν να κάνουν οι τράπεζες, χαρίζουν δάνεια σαν τρελοί. Δεν πάνε να γα...»

«Παναγή! Ο τρόπος που φέρεσαι όχι απλώς δεν είναι κόσμιος, αλλά μόνο από ένα άτομο χαμηλής κοινωνικής στάθμης...» Έδειξε ότι είχε νευριάσει πολύ. «Και τα θεία δεν πρέπει να τα βρίζεις. Ο Θεός είναι παντού και μας παρακολουθεί!»

«Σιγά μην είναι κι ο Big Brother. Δεν μας αφήνεις στην πouxία μας», απάντησε γελώντας ο Παναγής, προβάλλοντας μια σειρά από κακοδιατηρημένα δόντια, κίτρινα με μεγάλα κενά ανάμεσα τους.

Έπιασε τον χαρτοφύλακα πιο σφικτά και, δείχνοντας τη δυσάρεσκεια του, πλησίασε το ασανσέρ. Άλλοι δύο άντρες περίμεναν και από τα μαύρα κουστούμια τους το μόνο που μπορούσε κανείς να υποθέσει ήταν ότι αυτοί οι άνθρωποι

ήταν πωλητές. Ψιλόλιγνοι, ξυρισμένοι, αρωματισμένοι και μια καρφίτσα χρυσαφιά στο πέτο. Συνομιλούσαν μεταξύ τους σχετικά δυνατά, περιμένοντας το λαμπάκι στο ασανσέρ να εμφανίσει την ένδειξη του ισογείου.

Ήφφνου χτύπησε το κινητό του ενός και πλησίασε την κεντρική είσοδο του κτηρίου για να έχει καλύτερο σήμα. Ο άλλος, σαν να ήταν δορυφόρος του, απομακρύνθηκε και εκείνος από το ασανσέρ.

Ένας μεταλλικός ήχος και η φωτεινή ένδειξη στο καντράν του ασανσέρ επισήμαναν ότι ο κλωβός είχε φτάσει. Οι πόρτες άνοιξαν και ξεπρόβαλε μια κυρία καλοντυμένη, αγκαλιά με μια τσάντα κροκοδιλέ. Έντονη μυρουδιά Σανέλ απλώθηκε σε ακτίνα ενός μέτρου και με μια αεράτη κίνηση βγήκε από μέσα. Τα τακούνια της θορύβησαν στο μάρμαρο, οι γοφοί της πηγαινοέρχονταν σαν πλοίο. Για λίγο παρατήρησε τη φιγούρα της γυναίκας να απομακρύνεται σαν τον τελευταίο αυτοκράτορα του Μπερτολούτσι. Μόλις ο πολυσύχναστος δρόμος κατάπιε την κυρία με το άρωμα Σανέλ, ο κύριος Πολυδεύκης μπήκε στο ασανσέρ και στριμώχτηκε στη μία γωνία του κλωβού.

Οι δύο άντρες αντιλήφθηκαν ότι το ασανσέρ ήταν στο ισόγειο και έβαλαν μια τρεχάλα να μπουν προτού κλείσουν οι πόρτες.

Ο κύριος Πολυδεύκης είχε πατήσει το κουμπί πάνω στο οποίο υπήρχε ο αριθμός πέντε. Οι δύο άντρες πάτησαν με τη σειρά τους το κουμπί με το έξι και στάθηκαν κοντά στην είσοδο του ασανσέρ, κουβεντιάζοντας φωναχτά για κάποιον κύριο Πολύδωρα –μάλλον προϊστάμενό τους.

«Εφόσον θα κατεβείτε στον έκτο, δεν είναι πιο λογικό να

κάτσετε πίσω και εγώ να έρθω μπροστά;» ρώτησε με διστακτική ευγένεια ο κύριος Πολυδεύκης.

«Έχει σημασία πού θα κάτσουμε ή πιστεύετε κύριε ότι δεν θα σας αφήσουμε να βγείτε;» είπε σαρκαστικά ο ένας από τους δύο, αυτός με την ελιά στο πρόσωπο.

«Φυσικά και θα με αφήσετε να βγω, απλά σε ορισμένα πράγματα αντιδρούμε με ενστικτώδες παρορμήσεις, κάτι που στο τέλος μας αφαιρεί πολύτιμο χρόνο από τη ζωή μας. Πόσες φορές δεν έχουμε πει: “αχ, να ‘χε η μέρα σαράντα οχτώ ώρες”. Γιατί νομίζετε ότι συμβαίνει αυτό; Και εξηγώ ευθύς: γιατί χάνουμε πολύτιμο χρόνο σε απλά πράγματα, με αποτέλεσμα να μην μας μένει χρόνος για τα σημαντικά και τελικά τα κάνουμε αναγκαστικά πρόχειρα! Θα μου πείτε τώρα, με τρία άτομα στο ασανσέρ τι χρόνο μπορεί να χάσει κανείς; Εάν ήταν μέσα στο ασανσέρ δώδεκα άτομα τότε, και μόνο τότε, θα χάναμε χρόνο λόγω συνωστισμού. Ενώ τώρα δεν χάνουμε δα και τίποτα.

»Λάθος και πάλι κύριοι. Αν τα τρία άτομα δεν είναι εφικτό να οργανωθούν χωροταξικά μέσα σε ένα χώρο δύο τετραγωνικών, πώς θα μπορέσουν δώδεκα άτομα ή, ακόμα χειρότερα, πώς θα μπορέσουν πολλοί άνθρωποι να καθίσουν γρήγορα σε έναν κινηματογράφο; Φαντάζεστε να μην υπήρχαν αριθμημένες θέσεις και σειρές; Θα τελείωνε η ταινία και ακόμα θα προσπαθούσαν να καθίσουν οι θεατές. Έτσι λοιπόν και εδώ είναι προτιμότερο να μείνετε εσείς πίσω, για να βγω εγώ πρώτος».

Οι δύο άντρες έμειναν σαστισμένοι, κοιτάζοντας τον κύριο με το μπλε κουστούμι, μην έχοντας λόγια να αντιδράσουν. Ενστικτωδώς έκαναν πίσω και άφησαν το κύριο Πο-

λυδεύκη να περάσει μπροστά.

Ο ήχος ο μεταλλικός και η ένδειξη του ορόφου, έβγαλαν έξω από το ασανσέρ τον κύριο Πολυδεύκη, αφήνοντας μέσα δύο σαστισμένους νέους με μαύρα σακάκια.

Εγνωστός

Σεμνή μέσα στο άσπρο ταγιέρ της και τις μπεζ με κόκκινο γόβες, περίμενε υπομονετικά το χωροφύλακα του υπουργού να της κάνει νόημα να περάσει. Κοίταζε μέσα από τα μεγάλα, στρογγυλά, μαύρα γυαλιά της την αξιοθρήνητη γραμματέα και από μέσα της θυμήθηκε τη γνωστή υπόθεση ερωτικής συννευρέσεως μεταξύ του Υπουργού Συγκοινωνιών και της γραμματέως του, που πρόσφατα είχε αποκαλύψει ο τύπος. Την ξανακοίταξε απ' την κορυφή μέχρι τα νύχια. Μόνο κατόπιν εξαφάνισης του γυναικείου φύλου απ' τον πλανήτη, θα μπορούσε ο Υπουργός Εμπορίου Κ. Μ. να πήγαινε με τη δικιά του γραμματέα –κοινώς, αδύνατον.

Εξάλλου εκτός από την εμφάνιση της, που ήταν ιδιαίτερα απεχθής, ήταν και το άλλο. Η γλώσσα της, ο τρόπος που μιλούσε.

«Θα περιμένεις λίγο γιατί ο Υπουργός μιλάει στο τηλέφωνο;» της είπε με θρασύτητα αφότου έγιναν οι συστάσεις.

Άκου «θα περιμένεις λίγο»! Έτσι μιλάει μια ιδιαιτέρα Υπουργού; Να έλεγε «θα περιμένετε παρακαλώ», έτσι μάλιστα. Η παιδεία φαίνεται από χιλιόμετρα. Άμα δεν ξέρει να ξεχωρίσει μια κυρία από μια καθαρίστρια, τότε και η θέση της ως ιδιαιτέρα, μόνο αποτέλεσμα φιλανθρωπίας μπορεί να είναι.

Το δωμάτιο απλό, όπως και σε όλα τα Υπουργεία, στους τοίχους πίνακες από άσημους ζωγράφους οι οποίοι σε μια προσπάθεια ελεύθερου χρωματισμού και αποκωδικοποι-

νης του DNA δημιούργησαν αυτά τα ασυνάρτητα «έργα τέχνης».

Ένα βουητό διέκοψε τις σκέψεις της και την έκανε να μεταφέρει το βλέμμα της στο άσπρο τηλέφωνο πάνω στο γραφείο της απεχθούς εκείνης γυναίκας.

«Μπορείτε να περάσετε», ακούστηκε να λέει η παχουλή με την άσχημη μύτη γραμματέας. Εξεπλάγη από τον πληθυντικό ευγενείας, αλλά σημασία περισσότερη δεν έδωσε. *Τυχαίο*, σκέφτηκε και σηκώθηκε όλο χάρη αφήνοντας τις γόβες τις να ακούγονται στο ξύλινο πάτωμα.

Η μεσόπορτα άνοιξε και μπήκε ένας μουσάτος μεσήλικας με μια μικρή καράφλα και ένα πούρο στο αριστερό χέρι. Χάρισε ένα χαμόγελο στην κυρία με το ταγιέρ.

«Περάστε παρακαλώ».

«Μερσί», απάντησε η Ευρυδίκη και με γοργά γυναικεία βήματα μπήκε στο γραφείο και έκατσε σε μια πολυθρόνα-καρέκλα. Ο κύριος Υπουργός την ακολούθησε φροντίζοντας πάντα να διατηρεί ένα βήμα πίσω από την κυρία με το άσπρο ταγιέρ και το θελκτικό σκίσιμο στο πίσω μέρος της φούστας.

Όταν πλέον στρογγυλοκάθισε, έριξε ο Υπουργός πίσω την πλάτη του καθίσματός του έτσι ώστε, πρώτον να λυγίσει η καρέκλα από το βάρος του και, δεύτερον, να υπενθυμίσει στον επισκέπτη: «Δικιά μου είναι, άμα θέλω τη σπάω». Σε άλλες περιπτώσεις που θέλουν να εκφραστούν με τον ίδιο τρόπο, βάζουν και τα πόδια πάνω στο τραπέζι, αλλά επί του παρόντος αυτό θα έδειχνε ανάρμοστο.

«Σε τι μπορώ να σας βοηθήσω κυρία Παλαιολόγου; Από το τηλέφωνο μου μιλήσατε για τον αδελφό σας».

«Μάλιστα κύριε Υπουργέ. Για τον αδελφό μου πρόκειται, το μικρό. Τι μικρό δηλαδή, είκοσι χρόνων είναι τώρα και ξέρετε πώς είναι αυτά. Τελείωσε μηχανικός αυτοκινήτων και τώρα πρέπει να τον βοηθήσω προτού μπλεχτεί με τα λάδια και τα γρανάζια. Σκεφτόμουνα για εκείνον το διαγωνισμό του δημοσίου που πρόκειται να γίνει τον Σεπτέμβριο. Γνωρίζετε περί αυτού έτσι δεν είναι;»

«Φυσικά. Αλλά για πέστε μου, αφού έχει σπουδάσει μηχανικός, γιατί δεν ψάχνει δουλειά στο αντικείμενο του;»

«Μα κύριε Υπουργέ, είναι δουλειά αυτή; Αν τον αφήσουμε ελεύθερο, μάλλον αυτό θα πάει να κάνει. Του αρέσουν τα αυτοκίνητα βλέπετε, αλλά να, θα ήταν καλύτερα για αυτόν να προσληφθεί στο δημόσιο. Και πιο σίγουρη και πιο αξιοπρεπής δουλειά είναι. Αυτός είναι μικρός ακόμα και τα μυαλά του αιωρούνται, δεν στέκονται. Καταλαβαίνετε τώρα...» είπε η Ευρυδίκη απλώνοντας ένα χαμόγελο από άκρη σε άκρη, κάνοντας τα άσπρα δόντια της να φανούν και το κραγιόν στα χείλη της να τεντωθεί σαν κόκκινο λάστιχο.

«Όχι, δεν το καταλαβαίνω, έχω κι εγώ παιδιά ξέρετε, αλλά σας υπόσχομαι ότι θα κάνω ό,τι περνάει απ' το χέρι μου. Στο κάτω-κάτω ο πατέρας σας είναι σημαντικός παράγοντας για το κόμμα στο χωριό σας. Αλήθεια, τι κάνει ο κύριος Γεώργιος; Είναι καλά; Να του στείλετε τις ευχές μου».

«Ευχαριστώ πολύ, καλά είναι. Ξέρετε, λόγω ηλικίας δεν είναι εύκολο να ταξιδεύει και έτσι ήρθα εγώ στη θέση του». Εδώ η Ευρυδίκη χαμήλωσε το βλέμμα θέλοντας να επισημάνει αδέξια το σέβας στον πατέρα της.

«Λοιπόν, ετοιμάστε το βιογραφικό του και ό,τι χαρτιά έχετε και στείλτε τα στη γραμματέα μου. Θα έχω μεριμνήσει σχετικά», είπε ο κύριος Υπουργός σουφρώνοντας τα φρύδια και κοιτώντας επίμονα την Ευρυδίκη. Μετά από μια μικρή παύση πρόσθεσε: «Εσείς με τι ασχολείστε, αν επιτρέπετε;»

«Με μουσική κυρίως. Διδάσκω σε ένα ωδείο αρμονία και παράλληλα σπουδάζω στη νομική», είπε χαριτωμένα η Ευρυδίκη.

«Νομική ε!» έκανε με δήθεν θαυμασμό ο Υπουργός. «Και εγώ τη Νομική έχω τελειώσει».

«Αλήθεια;» είπε η Ευρυδίκη και πήρε έκφραση σαν να είχε λύσει τον κύβο του Rubik σε δευτερόλεπτα.

«Κοίτα, άμα θες μπορώ να σε βοηθήσω σε ό,τι θες. Το βράδυ...» Και με ένα διστακτικό, άλλα ταυτόχρονα διερρευνητικό βλέμμα, την κοίταξε με νόημα.

Η Ευρυδίκη αναμφισβήτητα ήταν ωραία κοπέλα και πολύ σικ. Από τις κοπέλες που όλοι οι άνδρες θα ήθελαν να κερδίσουν ένα χαμόγελο, δέκα λεπτά συζήτησης και ένα ραντεβού. Και εκείνη τη στιγμή ο κύριος Υπουργός είχε απολαύσει τα δύο από τα τρία. Καιρός ήταν λοιπόν να ζητήσει και το τρίτο.

«Τι κάνει η γυναίκα σας και τα παιδιά σας; Τρία δεν έχετε;» ρώτησε η Ευρυδίκη φρενάροντας απότομα τη στύση του κυρίου Υπουργού.

«Καλά είναι... Ναι, τρία έχω...» απάντησε ο κύριος Υπουργός απρόθυμα, μαζεύοντας το βλέμμα του από πάνω της και κοιτώντας τάχα αδιάφορα κάτι χαρτιά στο γραφείο του.

«Λοιπόν, να μην σας απασχολώ άλλο. Θα σας στείλω με

fax τα χαρτιά του αδελφού μου, και ελπίζω να μην με ξεχάσετε....» είπε η Ευρυδίκη και κοίταξε όλο νάζι τον κύριο Υπουργό. Έπρεπε να σφραγίσει τη συμφωνία παραμένοντας αλώβητη και ταυτόχρονα να έχει ικανοποιήσει τις απαιτήσεις της. Αυτό που αυθόρμητα σκέφτηκε το είπε: «...Για να μην σας ξεχάσω κι εγώ».

Η τελευταία ατάκα της Ευρυδίκης χτύπησε το μήλο καλύτερα και απ' τον Γουλιέλμο Τέλλο. Ένα χαμόγελο ζωγραφίστηκε στα χείλη του Υπουργού που πλέον σηκώθηκε όρθιος αφήνοντας την κοιλίτσα του, που θύμιζε παραφουσκωμένο κέικ, να ξεπροβάλει πάνω απ' το γραφείο.

«Φυσικά, θα είναι τιμή μου να σας ξαναδώ», είπε και συνόδευσε την κυρία με το άσπρο ταγιέρ στη μεσόπορτα. Με ύφος πολέμαρχου που έχει λεηλατήσει χωριά και πόλεις, φώναξε καθώς έφευγε η Ευρυδίκη: «Χαιρετίσματα στον πατέρα σας».

Κατεβαίνοντας τα σκαλιά, έπιασε το τηλέφωνο της και πληκτρολόγησε το νούμερο του αδελφού της. Μια αντρική φωνή απάντησε και χωρίς πασαλείμματα η Ευρυδίκη τού ξεκαθάρισε: «Δεν σου είπα ότι όταν λέω κάτι το κάνω;»

Δέκα λεπτά μετά βρισκόταν στο άσπρο αυτοκίνητο της και κατευθυνόταν προς το πανεπιστήμιο. Από το ραδιόφωνο ακουγόταν η Shakira που τραγουδάγε το Hips Don't Lie.

Το όνειρο

Όλη η συζήτηση μέχρι εκείνη τη στιγμή έδειχνε άκαρπη. Ο γέρος το είχε πάρει απόφαση. Θα κατέβαινε για δήμαρχος του χωριού και κάθε προσπάθεια της γυναίκας του και των δύο παιδιών του να τον μεταπείσουν, κατέληγε να τον κάνει να πεισμώνει περισσότερο.

Ο γέρος, με τη μητρική κοιλίτσα και το περιβραχιόνιο από μαλλιά στη γυμνή του κεφαλή, ήταν ανένδοτος.

«Αφού έχω συνεισφέρει στον τόπο μου, γιατί να μην δεχτώ; Στην τελική, τιμή μου κάνουνε, δεν με βρίζουνε», έλεγε και ξαναέλεγε.

«Γιατί είσαι μεγάλος σε ηλικία και αν μπλεχτείς με την πολιτική θα στεναχωρηθείς. Ο κόσμος γύρω σου δεν είναι τόσο αθώος όσο νομίζεις», είπε η γυναίκα του, φέρνοντας δάκρυα στα μάτια. Ένωσε τα χέρια της πάνω στη βαμβακερή μονόχρωμη φούστα της, έσιαξε τις μεγάλες κάλτσες, φόρεσε πιο καλά τις παντούφλες της.

Ο Αλέξης μέχρι εκείνη τη στιγμή παρακολουθούσε την κουβέντα αμίλητος. Τα μαλλιά του ήταν ανακατεμένα· είχε ξυπνήσει πριν από λίγο. Στις άκρες των ματιών του κατοικούσαν τσίμπλες και το πρόσωπο του ήταν ακόμα φουσκωμένο απ' τον πολύ ύπνο.

«Καφέ έχει;» ρώτησε νυσταγμένα.

«Καλά, δεν ακούς τι λέμε, ο καφές είναι στο μυαλό σου εσένα;» είπε η Αλίκη –κόρη του γέρου–, τινάζοντας τα μαλλιά της μπροστά. Τα μεγάλα μαύρα μάτια της είχαν ανοίξει διάπλατα από θυμό.

«Καλά, να πιώ μια γουλιά καφέ και θα τα πούμε μετά», είπε βαριά ο Αλέξης και κατευθύνθηκε προς την κουζίνα. Η Αλίκη αδιαφορώντας για την απαξίωση του Αλέξη για την κουβέντα, απευθύνθηκε ξανά στο πατέρα της.

«Μπαμπά, το χωριό είναι μακριά. Θα πρέπει να οδηγάς συνέχεια πάνω-κάτω. Δεν είσαι εσύ για τόσα ταξίδια», είπε σχεδόν παρακαλετά.

«Γιατί, δεν με θεωρείς ικανό οδηγό; Τι εννοείς;» είπε με παράπονο ο γέρος.

«Δεν είναι αυτό», προσπάθησε να μαλακώσει το επιχείρημα της, για να μην πληγώσει το γέρο πατέρα της. Η έκφραση της Αλίκης, εκνεύρισε περισσότερο τον γέρο πατέρα της.

«Όλα στραβά τα βλέπετε! Τι το κακό υπάρχει να κατέβω υποψήφιος;» είπε ο γέρος φωναχτά, και πρόσθεσε: «Εντάξει, ο Παπαλουκάς δεν με συμπαθεί, όλοι το γνωρίζουν αυτό, αλλά παρόλα αυτά επέμενε στην επιλογή μου για το χρήσμα. Είναι διαβόλου κάλτσα αυτός! Αλλά δεν είναι τιμή μου, που με προτείνανε;» αναρωτήθηκε.

Η σιωπή των δύο γυναικών τον έκανε να σκάει μέσα στα ρούχα του. Ακούμπησε τα χέρια του στο τραπέζι πιάνοντας με τις άκρες των δακτύλων ένα μολύβι γυρνώντας το μηχανικά γύρω-γύρω. Το μυαλό του σκεφτόταν με γρήγορους ρυθμούς.

Ο γέρος ήταν παντρεμένος με την κυρά-Βαγγελιώ και από αυτόν το γάμο ο Θεός τού είχε χαρίσει τον Αλέξη και την Αλίκη. Από την Αλίκη, που ήταν και η μεγαλύτερη, είχαν αποκτήσει ένα εγγονάκι, τον Σταύρο, ενώ ο Αλέξης, αν και είχε αργήσει να προκόψει, είχε πλέον μπει στο δρόμο

του. Μια κοπελιά από τη Λάρισα τού είχε τιθασέψει τα λογικά και η σχέση τους προχωρούσε σοβαρά.

Μια οικογένεια αγαπημένη και ευτυχισμένη, τι άλλο να ζητήσει ο γέρος; Όσα ήθελε από τη ζωή τα είχε λάβει. Και τώρα πριν το τέλος, του έδιναν την ευκαιρία να αγωνιστεί και για τα ιδανικά του. Να μπει στο στίβο της πολιτικής και να κάνει καλό, να μιλήσει άγρια στους άδικους και να ευνοήσει τους αδικημένους. Για τον γέρο, αυτό σήμαινε πολιτική. Όταν ο Παπαλουκάς τού ανήγγειλε στο τηλέφωνο ότι πολλοί συγχωριανοί του τον παρακαλούν να κατέβει στις επόμενες εκλογές, τα μάτια του δάκρυσαν. Τέτοια τιμή δεν τη φανταζόταν. Σαν να το περίμενε χρόνια, τα στήθια του φούσκωσαν και όνειρα πομπώδη κυρίευσαν τον ύπνο του.

Πρώτα από όλα θα ανακινούσε το θέμα του ποταμού και των παράνομων κτισμάτων στην όχθη. Έργα σαν την εγκατάσταση φωτισμού σε κάθε γωνιά του χωριού, τη συγκομιδή των σκουπιδιών σε συχνότερη βάση, τη δημιουργία θέσεων πάρκινγκ έξω από το κέντρο του χωριού –αν και αυτό θα έφερνε πολλές αντιδράσεις από τους εμπόρους– και πολλά άλλα οργάνωνε στο μυαλό του. Θα έκλεινε τη ζωή του προσφέροντας και αυτό δεν είναι λίγο.

Και τότε θυμήθηκε τον αδελφό του, αυτόν που από μικρός ήθελε να γίνει τραγουδιστής. Ο ίδιος τον μάλωνε και τον προειδοποιούσε ότι δεν θα άντεχε το μικρόφωνο για χρόνια. Αλλά ο αδερφός δεν τον άκουσε δίνοντας όσα λεφτά είχε και δεν είχε σε μια δισκογραφική εταιρία. Πρώτα έβγαλε ένα δίσκο και έπειτα από λίγο άλλον έναν.

Το ήθελε πολύ ο φουκαράς να δει το όνομα του στα εξώ-

φυλλα, να δει τον κόσμο να αγοράζει τη φωνή του, να σιγοτραγουδούν τα τραγούδια του. Η πορεία όμως της καριέρας του δεν ήρθε όπως την υπολόγιζε. Πέρασαν μήνες και οι δίσκοι δεν πουλούσαν.

Θυμάται καθαρά τότε που τον συνάντησε σε ένα καφενείο στο κέντρο της Αθήνας. Κάθονταν αυτός και ο αδελφός του μέσα από το τζάμι και κοίταζαν τα αυτοκίνητα αδιάκοπα να περνούν στο δρόμο μπροστά από το μαγαζί. Δεν έλεγε κουβέντα· το πρόσωπό του κουβαλούσε λύπη. Τα χαρακτηριστικά κόκκινα μάγουλα, είχαν γίνει άσπρα και τα μάτια του ήταν υγρά και βουρκωμένα. Δεν ήταν νευριασμένος, μάλλον πολύ στεναχωρημένος έδειχνε. Μάταια προσπαθούσε να τον κάνει να μιλήσει, αλλά αυτός απλώς κοίταζε έξω. Στο τέλος ο αδερφός εντελώς παγερά είπε:

«Χρόνια τώρα μου λες ότι δεν θα αντέξω το μικρόφωνο, μα έκανες λάθος. Το πρόβλημα δεν είναι το μικρόφωνο, αλλά εγώ ο ίδιος. Το μικρόφωνο καταγράφει ήχους, δεν ωραιοποιεί τίποτα. Το δικό μου το αυτί όμως ακούει ό,τι επιθυμεί η ψυχή μου. Σήμερα άκουσα απ' το στόμα του παραγωγού όσα ακούει το μικρόφωνο και, ναι αδελφέ, η ψυχή μου δεν άντεξε τη βοή της αλήθειας. Τελείωσα...»

Το ίδιο το απόγευμα η οικογένεια θρήνησε ένα χαμό. Τέτοιο χαμό που ακόμα σαν λαβίδα πιέζει την καρδιά του γέρου. *Αν δεν τον είχε αφήσει μόνο του εκείνο το απόγευμα;*

Σκέψεις τριβέλιζαν το μυαλό του γέρου. Μήπως έτσι είναι και η πολιτική; Μήπως κι εγώ πάω να κάνω αυτό που λέει η ψυχή μου και στο τέλος η ψυχή μου δεν αντέξει...

Μήπως;

Φόρεσε το καπέλο του, αυτό με το κομμάτι δέρμα στο

πλάι, και χωρίς να πει κουβέντα βγήκε απ' το σπίτι. Πήρε τον κεντρικό δρόμο και κατηφόρισε προς το καφενείο όπου είχαν κάτσει τελευταία φορά με τον αδερφό του. Άμα ήταν τυχερός, μπορεί να είναι ακόμα εκεί και να του πει τη γνώμη του.

Μακάρι να είναι εκεί... μουρμούρισε.

Αλαγονεία

Εκείνο το δικηγορικό γραφείο, ένα από τα πιο γνωστά της Αθήνας, το είχε ιδρύσει πριν από πολλά χρόνια ο δικηγόρος βασιζόμενος στο τότε φρέσκο πτυχίο του. Η νεανική ορμή του, η φλόγα που έκαιγε μέσα του, τον έκαναν να τρέχει μέρα-νύχτα για υποθέσεις πελατών, να συνεργάζεται με συναδέλφους και να κερδίζει δίκες. Πάντα κυνηγούσε βαρύγδουπες υποθέσεις, διάσημα πρόσωπα και καταστάσεις, με σκοπό να γίνει γνωστός στο χώρο. Και το πέτυχε με σκληρή δουλειά και φήμη που ήρθε αναπόφευκτα. Όταν πλέον κατάφερε να φτάσει στο επίπεδο αναγνώρισης για το οποίο πάλευε χρόνια, δημιούργησε γύρω του ένα πέπλο φιλοσοφίας σχετικά με τη ζωή, τις ανάγκες της και το σκοπό του ανθρώπου στην κοινωνία. Ανέβασε τον εαυτό του πάνω σε ένα βάθρο και δεχόταν νέους πελάτες μόνο κατόπιν συστάσεως.

Κάπως έτσι βρέθηκαν οι δύο φίλοι και συνέταιροι έξω από την πόρτα του. Χτύπησαν διστακτικά το κουδούνι. Μια μεγάλη, χάλκινη πινακίδα έγραφε το όνομα του δικηγόρου και στο τέλος με μικρότερα γράμματα: «και συνεργάτες».

Η πόρτα ξύλινη, ψηλή, μετέδιδε ένα δέος στους δύο νέους, σαν τοίχος που χώριζε τις ερωτήσεις από τις απαντήσεις, τη λύση από την απόγνωση. Πάνω από είκοσι πέντε χρονών δεν τους έκανες. Παλικάρια, ενωμένοι από προσωπικές συζητήσεις σχολικές και από μια εξεταστική κατά την οποία είχαν ανάγκη ο ένας τον άλλον. Μαζί τελείωσαν τη σχολή, μαζί αποφάσισαν να αγωνιστούν για ένα

κοινό όραμα. Αλλά η εμπειρία και η τύχη είναι απαραίτητες στο ελεύθερο επάγγελμα, κάτι που ελάχιστα υποψιάζονταν στην απαρχή της σκέψης τους για καριέρα. Τώρα βρίσκονταν έξω από την πόρτα του δικηγόρου, με σκοπό να τον παρακαλέσουν να τους βοηθήσει να γλιτώσουν από τους άλλους δικηγόρους που ανελέητα είχαν βαλθεί να τους καταστρέψουν. Μόνο ένας μεγαλοδικηγόρος μπορεί να αντιμετωπίσει έναν άλλο μεγαλοδικηγόρο που επιθυμεί να σε τσακίσει, όλοι το ξέρουν αυτό.

Η φήμη και η προτροπή από κάποιον γνωστό τους –που τους έκλεισε και το ραντεβού–, τους έκαναν να πλησιάσουν την πόρτα του. Η πρώτη εντύπωση, της γραμματέας, τους έκανε να νιώσουν μια μικρή ανακούφιση. Μια συμπαθέστατη κυρία με ένα πλατύ χαμόγελο και χοντρά κοκάλινα γυαλιά, τους άνοιξε και τους καλωσόρισε.

Όρα έντεκα ακριβώς και οι δύο νέοι περίμεναν στο σαλονάκι, κρατώντας σφικτά τις τσάντες τους. Κανένα χαμόγελο δεν έφευγε από τα σοβαρά βλέμματά τους. Ο ένας παχουλός και κοντός, και ο άλλος ψηλός και αδύνατος με ρούχα απλά, καθημερινά και μαλλιά περιποιημένα. Ένας μικρός δερμάτινος καναπές και ένα τραπεζάκι με περιδικά, ένα βάζο με μαραμένα λουλουδία και ένα μικρό παράθυρο που έφερνε γκρίζο φως στους μπεζ τοίχους.

Θα είχε περάσει κάνα τέταρτο, όταν ένας ψηλός άντρας με κοκκινωπό γένι, ατημέλητα μαλλιά και χοντρή χρυσή αλυσίδα στο λαιμό, εμφανίστηκε στο μικρό σαλονάκι. Χάρισε ένα χαμόγελο επαγγελματικό και πρότεινε το χέρι στους δύο νέους προσπαθώντας να γίνει συμπαθητικός. Τους οδήγησε στο γραφείο του, ένα ευρύχωρο δωμάτιο με

κάδρα στους τοίχους, ένα τετράγωνο τραπέζι, έναν αναπαυτικό καναπέ και δύο καρέκλες. Στην άκρη, σε περίοπτο σημείο πάνω σε ένα σοφά, ένα σπαθί σαμουράι στηριγμένο σε ξύλινα πόδια από μαύρο έβενο.

Η ιστορία των δύο νέων συνηθισμένη. Εμπόριο χωρίς έλεγχο, αρκετοί υπάλληλοι και πολύ γρήγορα δημιουργήθηκε μια μεγάλη οικονομική τρύπα. Στην αρχή τζιράρανε το χρήμα, έρχονταν όμως οι επιταγές να καλυφθούν και το μετρητό ήταν ανύπαρκτο. Το θετικό στην υπόθεση –αν μπορεί κάποιος να το πει θετικό– ήταν ότι όλες οι σφραγισμένες επιταγές που προέκυψαν, αφορούσαν έναν και μόνο προμηθευτή. Σκοπός της επίσκεψης ήταν να συμφωνηθεί ένας διακανονισμός με αυτό το πρόσωπο, έτσι ώστε λυθεί το πρόβλημα σε βάθος χρόνου. Ζήτησαν ευγενικά από το δικηγόρο να αναλάβει τις συζητήσεις με τον αντίστοιχο δικηγόρο του προμηθευτή, όπως συνηθίζεται.

Αφού ολοκλήρωσαν την αφήγηση οι δύο νέοι, όλοι έμειναν σιωπηλοί, απορροφημένοι στις σκέψεις τους. Ο δικηγόρος μία κοίταζε τον έναν και μια τον άλλον. Στο τέλος σηκώθηκε όρθιος σαν καθηγητής σε μαθητική αίθουσα, πήρε αυστηρό ύφος, ίσιωσε το μαλλί που ατίθασα πέταγε από δω κι από κει, και είπε:

«Λοιπόν, από εμένα θέλετε να αναλάβω το διακανονισμό έτσι ώστε να γλιτώσετε. Έτσι δεν είναι;»

«Μάλιστα», είπαν με μία φωνή και οι δύο.

«Και τι είναι αυτό που μπορείτε να δώσετε; Πόσα χρήματα;» ρώτησε ο δικηγόρος και τα μάτια του στένεψαν πονηρά.

«Ξέρετε η κατάσταση μας, δεν είναι και η καλύτερη»,

ξεκίνησε να εξηγεί ο παχουλός διστακτικά, και πρόσθεσε: «Υπάρχει μεγάλο οικονομικό πρόβλημα και δεν ξέρω αν θα μπορέσουμε να μαζέψουμε αρκετά χρήματα...»

«Αν δεν μπορείτε να μαζέψετε χρήματα, τότε κακώς ήρθατε σε μένα. Τι μπορώ να κάνω; Να πάω να πω λυπηθείτε τους; Λεφτά θέλουν φίλτατε. Λεφτά. Δεν έχετε αυτοκίνητα να πουλήσετε; Σπίτια, οτιδήποτε. Πουλήστε τα και μετά ελάτε σε μένα», απάντησε ο δικηγόρος με ύφος.

«Ίσως αν βγάzaμε ένα προσωπικό δάνειο ο καθένας μας... Πόσα λεφτά νομίζετε ότι θα χρειαστούν;» ρώτησε ο αδύνατος.

«Συνήθως το 70% της οφειλής κάνει. Συν βέβαια τα δικά μου», είπε ο δικηγόρος ηλεκτρίζοντας με τη ματιά του.

«Με το 50% μήπως γίνεται; Και τα δικά σας χρήματα πόσα θα είναι;» ρώτησε δειλά ο παχουλός.

«Τώρα παζάρια σ' εμένα ήρθατε να κάνετε; Κύριε μου, αν δεν ξέρετε σε τι κατάσταση βρίσκεστε, θα σας εξηγήσω αμέσως», είπε φανερά εκνευρισμένος ο δικηγόρος. Είχε χάσει το χρόνο του με δύο άχρηστους. Όχι μόνο δεν είχαν λεφτά να σωθούν, αλλά νόμιζαν ότι με πασαλείμματα θα έλυναν το πρόβλημα τους.

«Αν δεν πληρώσετε, θα σας γίνει πτώχευση. Και για τα επόμενα χρόνια της ζωής σας θα έχετε δικηγόρους πάνω απ' το κεφάλι σας που λυσσαλέα θα παρακολουθούν τα περιουσιακά σας στοιχεία και όταν βρίσκουν το ελάχιστο θα σας το παίρνουν. Για να μην αναφέρω ότι κλονίζεται η τραπεζική σας πίστη. Πράγμα που σημαίνει ότι πλέον δεν θα μπορείτε να βγάλετε πιστωτικές κάρτες, δάνεια και γενικά δεν θα μπορείτε να κάνετε καμία συναλλαγή με τρά-

πεζες. Έγινα κατανοητός;» Αυτή τη φορά την οργή του την είχε μετατρέψει σε προσωπικό κατηγορώ στον παχουλό νέο που είχε τολμήσει να παζαρέψει.

Μέσα του τους είχε μισήσει. Δεν ένιωθε λύπηση, γιατί όποιος χάνει στο στίβο της ζωής, απλά είναι αξιοθρήνητος. Και τώρα έχανε το χρόνο του με δύο μπατίρια που, ζήτημα ήταν, αν θα μπορούσαν να πληρώσουν και τη δική του αμοιβή. Μόνο ένας τρόπος υπήρχε να ξεφορτωθεί εκείνες τις δύο τραγελαφικές φιγούρες.

«Τα δικά μου θα είναι το 10% της τελικής συμφωνίας. Χίλια συμφωνήσουμε, εκατό θα πάρω εγώ». Και εδώ ο τόνος του μαλάκωσε, περιμένοντας τις αντιδράσεις. Από μέσα ένας κρυφός, τεράστιος κλόουν χειροκροτούσε την πρόταση που μόλις ανήγγειλε και καρτερικά περίμενε την αντίδραση του κοινού για να σκάσει στα γέλια.

«Μα... δεν είναι πολλά; Εμείς χρωστάμε πάνω από εκατό χιλιάδες ευρώ, το 10% είναι τόσα πολλά... Δεν τα έχουμε», είπε πάλι ο παχουλός με τρεμάμενη φωνή.

Το πρόσωπο του δικηγόρου άλλαξε τέσσερις όψεις μέσα σε ένα λεπτό. Από ήρεμος, έγινε ανήσυχος μετά αγριεμένος και στο τέλος εξαγριωμένος. Μια λεπτή τσιριχτή φωνή που βγήκε από τα σωθικά του σχεδόν τον έπνιξε και τον έκανε να σηκωθεί όρθιος και άχρωμα να πει:

«Τότε λυπάμαι για το χρόνο που χάσατε κύριοι. Καλημέρα σας και όταν θα έχετε αυτά που χρειάζονται, ξανσελάτε. Και επί τη ευκαιρία, ο δικηγόρος Αυγούλης που σας κυνηγάει είναι φίλος μου και θα φροντίσω να ενημερωθώ και από τον ίδιο για την υπόθεση».

Οι δύο νέοι δεν είχαν τίποτα άλλο να πουν. Χαιρέτισαν

ευγενικά και εξαφανίστηκαν πίσω από την ξύλινη πόρτα απ' όπου είχαν μπει νωρίτερα. Όταν έφτασαν κάτω στο δρόμο, ο παχουλός ξέσπασε σε γοερά κλάματα. Ο αδύνατος τον έπιασε από τον ώμο και του είπε τρυφερά: «Υπομονή, θα δούμε τι θα κάνουμε...»

Ο παχουλός απάντησε με λόγια κοφτά, ανακατεμένα με λυγμούς:

«Τα λεφτά θα τα βρούμε, αυτό το πιστεύω κι εγώ. Αυτό που δεν θα βρούμε ξανά είναι την αξιοπρέπεια μας, που μόλις τη χάσαμε σ' εκείνο το γραφείο. Ο δικηγόρος με πάταγε με την υπεροψία του και εγώ του χαμογελούσα για να μην χαλάσω τη γνωριμία, μην πετάξω τη λύση, μην χάσω το σκοινί και πνιγώ. Αυτό φίλε μου καλέ, το έχασα και δεν επιστρέφεται».

Ανδριάνου έργα

Τα ασημένια ποτάμια της Πελοποννήσου...

Γιατί ασημένια και όχι χρυσαφιά; Όχι, όχι, δεν μπορεί να ξεκινήσει έτσι. Πήρε το χαρτί, το τσαλάκωσε με δύναμη και το πέταξε στο καλάθι των αχρήστων. Πάμε πάλι...

Τα χρυσαφιά ποτάμια της Πελοποννήσου, με τους κοραλλένιους βυθούς...

Όχι, τα ποτάμια δεν έχουν κοραλλένιους βυθούς. Οι θάλασσες ναι, αλλά όχι τα ποτάμια.

Μα τι έχω πάθει σήμερα! αναφώνησε ο συγγραφέας Κ και πέρασε το χέρι του στο πρόσωπο με απαλές κινήσεις, καταλήγοντας να χαϊδεύει το μικρό περιποιημένο μουσάκι του, μηχανικά. Στο δεξί του χέρι, το στυλό έκανε σβούρες σαν τρελό. Νευρικότητα, το πόδι χτύπησε με δύναμη κάτω. Η αλήθεια είναι ότι ήξερε πολύ καλά τι είχε πάθει.

Είχε πιέσει τον εαυτό του να γράψει κάτι. Όχι εκείνη τη συγκεκριμένη στιγμή μόνο, αλλά εδώ και ένα μήνα, σχεδόν από τότε που νοίκιασε εκείνο το αναπαλαιωμένο διαμέρισμα κοντά στο κέντρο της Αθήνας. Ήταν σε ένα νεοκλασικό τριώροφο κτήριο με μαρμάρινα σκαλιά που οδηγούσαν στις ξύλινες πόρτες των σπιτιών. Το δικό του ήταν ψηλοτάβανο, με τοίχους βαμμένους σε χρώματα κίτρινης ώχρας και λευκής καθαρότητας. Γεμάτο από μικρά δωμάτια που ζέσταιναν με τα γύψινα σκαλίσματα δεξιά και αριστερά, η ροζέτα, το στρόγγυλο διακοσμητικό στην είσοδο του σαλονιού· μια άλλη εποχή, όπου οι άνθρωποι δεν γέμιζαν τον εαυτό τους σε ένα τετράγωνο τιμεντένιο κουτί.

Επιλογή συνειδητή. Έπειτα από αρκετές επισκέψεις σε υποψήφια σπίτια, κατέληξε σε εκείνο κυρίως λόγω του δωματίου που προοριζόταν για γραφείο. Θαύμασε τα δύο μεγάλα παράθυρα που έβλεπαν στο δρόμο και δίχως διαταγμό καπάρωσε το διαμέρισμα, αδιαφορώντας για τα τέσσερα νοίκια μπροστάντζα που ζητούσε ο μεσίτης. Από εκείνα τα παράθυρα μπορούσε να παρατηρεί το ρυθμό της πόλης, πιστεύοντας ότι τούτο θα του έδινε κάποιον οίστρο.

Οι μέρες όμως περνούσαν, ο συγγραφέας έβλεπε τους ανθρώπους από το παράθυρο, αλλά το χέρι του ήταν απρόθυμο να ξεκινήσει το γράψιμο, γεγονός που τον έκανε νευρικό και ψυχικά καταβεβλημένο από τα ενοχικά αισθήματα απουσίας από το ίδιο του το έργο. Η συγγραφή δεν ήταν πλέον ένα πάρεργο, αλλά το κυρίως επάγγελμα του. Όπερ σήμαινε, χωρίς γράψιμο τα έξοδα του μηνός θα τον έπνιγαν.

Πώς έφτασε όμως εδώ; Ποια ήταν η τολμηρή απόφαση που είχε πάρει; Γιατί το επάγγελμα του δημοσιογράφου που έκανε επί σειρά ετών, τον κούρασε; Μήπως ήθελε να ζήσει και αυτός μυθιστορικά, όπως οι ήρωες των βιβλίων του; Μια φούσκα μπήκε μέσα του, μια στάλα φιλοδοξίας ότι μπορεί να επαναλάβει την προηγούμενη συγγραφική του επιτυχία. Να ξαναεκδώσει, όπως είχε κάνει και πρωτύτερα, όπου με ξενύχτι και βαθύ κόπο, αδιαφορώντας για το πονεμένο του κορμί έγραφε πρόταση-πρόταση, λέξη-λέξη μέχρι που ήρθε η μέρα που το έργο του φιγουράρισε στα βιβλιοπωλεία ανάμεσα σε τόσους καταξιωμένους συγγραφείς. Καθόταν με τις ώρες απέναντι από το ράφι σαν να προσπαθούσε να ξεκλέψει μια ματιά από τον

Καραγάτση που στεκόταν αριστερά του βιβλίου του, κοίταζε επίμονα τον Κέρουακ με τη φαντασία ότι του χαμογελούσε.

Πόση φιλοδοξία χωράει αυτή η σκέψη; *Με πόσα συναισθήματα γεμίζεις όταν σε αμείβουν με το βραβείο πεζών γραμμάτων!*

Ω ναι, τα μυαλά του φούσκωσαν, παράτησε την εργασία στην εφημερίδα και αποφάσισε να εγκλειστεί στο μοναχικό βίο της γραφής.

Και να τώρα.

Βρήκε το σπίτι κοντά στο κέντρο, διαμόρφωσε το δωμάτιο συγγραφής, έβαλε και μπεζ με μπορντό ταπετσαρία στον τοίχο και στρώθηκε ετοιμοπόλεμος να παλέψει με τις λέξεις. Στα υπόλοιπα δωμάτια τοποθέτησε τα απαραίτητα, χωρίς όμως να σπαταλήσει χρόνο στη διακόσμηση τους· θα το έκανε κάποια άλλη στιγμή. Έδωσε υπόσχεση στον εαυτό του ότι μόλις έφτανε στη μέση του νέου βιβλίου, θα ασχολούνταν και με τα άλλα δωμάτια. Υπόσχεση που μέχρι εκείνη τη βαρετή μέρα είχε αποδειχθεί ακόμη μια λανθασμένη επιλογή, άνεμος...

Είχε πάει δέκα το πρωί και το χέρι του έμενε βαριεστημένο πάνω στο γραφείο, κρατώντας ένα χαζό στυλό που δεν περιείχε τίποτα μέσα του, άψυχο και αμίλητο. Με το βλέμμα απλανές κοίταζε τον κόσμο που περπατούσε στο πεζοδρόμιο, αλλά τίποτα δεν μπορούσε να του δώσει το ψήγμα οίστρου που τόσο αναζητούσε.

Πάνω στο γραφείο του κορνίζες τον κοίταζαν στα μάτια και του έγνεφαν νοερά να ξεκινήσει να γράφει. Σε μία από αυτές ο πατέρας του, ο Τρύφωνας Κ, ένας μετρίου αναστή-

ματος άντρας, με αφύσικα φαρδιές πλάτες και πυκνά φρύδια, με στολή αξιωματικού. Τον κοίταζε με βλοσυρό ύφος, αλλά ήξερε το λόγο της αγριάδας στα μάτια του, που καμία σχέση δεν είχε με το εν γένει σοβαρό ύφος ενός πατέρα. Η αλήθεια είναι ότι τον επιτιμούσε γιατί παράτησε τη στρωμένη δουλειά του δημοσιογράφου και μάλιστα σε εφημερίδα πολύ γνωστή.

Ποτέ του δεν είχε καταλάβει ο πατέρας το συγγραφικό του όνειρο. Το θεωρούσε ανεμοσκόρπισμα ζωής. Τη μία σου φέρνουν λεφτά, έλεγε, την άλλη είσαι παραπεταμένος σαν φύλλο φθινοπωρινό. «Σε ενδιαφέρει η δημοσιότητα;» του απεύθυνε το λόγο αυστηρά. Ελάχιστα τον ενδιέφερε τον κύριο Κ αυτό το πράγμα. Πιο πολύ ονειρευόταν να γίνει χρήσιμος, κάτι που δεν μπορούσε να αντιληφθεί ο γέρος, που μια ζωή δούλεψε για το μεροκάματο.

Σύμφωνα με την κοσμοθεωρία του Κ τα βιβλία έχουν την ιδιότητα να μιλάνε στον αναγνώστη προσωπικά, σε αντίθεση με όλα τα άλλα μέσα ψυχαγωγίας όπως η τηλεόραση ή το σινεμά, που μπορούν και μοιράζουν τις εικόνες τους σε πολλά πρόσωπα ταυτόχρονα. Το βιβλίο είναι αλλιώς. Όταν διαβάζεις, έχεις την εντύπωση ότι ο συγγραφέας το γράφει για σένα και το μόνο πρόσωπο που τον ενδιαφέρει εκείνη την ώρα είσαι εσύ, ο αναγνώστης, και κανένας άλλος. Έτσι, με αυτόν τον τρόπο ο συγγραφέας γίνεται σημαντικός, έστω για το χρόνο που θα απαιτήσει η πλήρης ανάγνωση του βιβλίου του.

Ο Κ δοκίμασε πολλές φορές να το εξηγήσει στον ανένδοτο πατέρα του, μα οι πολλές αντιδράσεις τον έκαναν στο τέλος να σωπάσει και να ακολουθήσει το δικό του δρό-

μο δίχως να δίνει αναφορά. Και μήνες αφότου γίνηκε τούτο το αντριλίκι, με τη σειρά του σώπασε κι εκείνος, ηττημένος απ' την παλιοαρρώστια. Όταν τα γυρνάει στο νου του όλα αυτά ο Κ, μετανιώνει. Όχι γιατί δεν άκουσε τον πατέρα του, αλλά γιατί δεν επέμενε αρκετά. Γιατί δεν κατάφερε να τον πείσει για την αγάπη του για τα γράμματα και τούτες τις λέξεις.

Μια γουλιά καφέ, μια ρουφηξιά από το τσιγάρο που σιγόκαιγε στο τασάκι και άλλη μία προσπάθεια να συγκεντρωθεί. *Τίποτα!* Το θέμα του νέου του βιβλίου το είχε αποφασίσει και μάλιστα ο πρόλογος ήταν έτοιμος. «Η αρχή είναι το ήμισυ του παντός», έλεγε η συχωρεμένη η γιαγιά του, αν και δεν μιλούσε για βιβλία. Από μία άποψη, όντως η επινόηση της αρχής είναι η πιο σημαντική περίοδος της συγγραφής ενός βιβλίου, αλλά και η μέση, όπως και το τέλος, απαιτούσαν τον ίδιο ενθουσιασμό. Μήπως είχε χάσει το ενδιαφέρον του για τη συγγραφή; Κούνησε το κεφάλι πέρα-δώθε. Όχι...

Ράθυμα αναδεύτηκε στην καρέκλα του. Ανάλωσε λίγο ακόμα χρόνο να κοιτάει έξω απ' το παράθυρο. Περπατούσε πολύς κόσμος, μια κυρία με ένα μικρό σκυλάκι, μια φοιτήτρια με τη μεγάλη τσάντα στον ώμο, ένας κύριος γραβατωμένος σαν κοκόρι περνούσε το δρόμο, μια γριά έσερνε ένα καρότσι σαν σαλιγκάρι μετά τη βροχή, μια παρέα δεκαοχτάχρονων αδυνατούσε να μείνει σε μια μεριά του πεζοδρομίου, θαρρείς και κάποιος τους χτύπαγε στα πλάϊνα και έπρεπε να περπατούν χορεύοντας.

Παρατήρησε μέσα στο μωσαϊκό ανθρώπινων ψυχών και έναν νέο ρακενδυτο με μακριά, λαδωμένα μαλλιά, να προ-

σπαθεί να περάσει απέναντι περιμένοντας υπομονετικά να κόψει η κίνηση. Από μακριά ένα άσπρο αυτοκίνητο κατέβαινε, θεωρητικά ο άντρας θα προλάβαινε, αλλά το αυτοκίνητο επιτάχυνε αναίτια, με αποτέλεσμα να αναγκαστεί τελικά να φρενάρει απότομα για να μην τον χτυπήσει. Ένας απαίσιος ήχος κόρνας διαπέρασε την ηχομόνωση των τζαμιών και έφτασε στα αυτιά του ενοχλητικός. Μια χειρονομία και φωνές από το νεαρό με τα κουρελιασμένα ρούχα, έκανε τον οδηγό του άσπρου αυτοκινήτου να κατεβάσει το παράθυρο, απ' όπου εμφανίστηκε ένα χέρι γυναικείο και από τον τρόπο που κουνιόταν πάνω-κάτω νευρικά, ήταν φανερό ότι διαπληκτιζόταν με το νέο. Ο κύριος Κ δεν μπορούσε να ακούσει τι έλεγαν, αλλά ήταν φανερό, οι βρισιές που ανταλλάσσονταν πρέπει να ήταν βαριές.

Ήταν μεσημέρι και ο ήλιος έριχνε τις ακτίνες του πάνω στο παράθυρο του συγγραφέα, τυφλώνοντας τον. Κουνήθηκε από τη θέση του και πλησίασε το τζάμι, βάζοντας το χέρι του για σκίαστρο. Και τότε είδε το αδιανόητο: η οδηγός μάρσαρε προκλητικά και το άσπρο αυτοκίνητο έφυγε με ταχύτητα απ' τη θέση του. Ο νέος δεν κουνήθηκε. Ένας γδούπος δυνατός και το κορμί του τινάχτηκε μερικά μέτρα μακριά.

Ο κύριος Κ ένιωσε την καρδιά του να σφίγγεται και κόλλησε στο τζάμι όλο του το σώμα. Από το άσπρο αυτοκίνητο κατέβηκε μια νεαρή κοπέλα με άσπρο ταγιέρ. Έβαλε τα χέρια της στο κεφάλι και στάθηκε εκεί αποσβολωμένη να βλέπει το νέο ξαπλωμένο λίγα μέτρα πιο μακριά απ' το αυτοκίνητό της. Άγνωστο για ποιο λόγο, ο συγγραφέας σηκώθηκε απότομα απ' την καρέκλα του, βούτηξε το παλτό

του απ' την πολυθρόνα και εν κινήσει το φόρεσε. Πασπά-
τεψε την εξωτερική τσέπη και, αφού βεβαιώθηκε ότι τα
κλειδιά ήταν εκεί, πετάχτηκε έξω απ' το σπίτι. Ένας ήχος
της πόρτας που έκλεινε πίσω του και βήματα βαριά από
τον ήχο των παπουτσιών στη σκάλα, διατάραξαν την ησυ-
χία του τριώροφου νεοκλασικού.

Βγήκε στο δρόμο και κοντοστάθηκε να σκεφτεί τι έπρε-
πε να κάνει. *Πρώτα στον τραυματία*, είπε από μέσα του.
Πλησίασε το κουλουριασμένο κορμί του νέου και παρατή-
ρησε μια μεγάλη κόκκινη κηλίδα να απλώνεται γύρω απ'
το ένα του πόδι. Ο νεαρός ζωντανός μεν, αλλά πανιασμέ-
νος.

«Πώς είσαι, πονάς;» τον ρώτησε, σκύβοντας από πάνω
του.

«Αμφ... ναι», ψέλλισε εκείνος.

Ο συγγραφέας σηκώθηκε όρθιος και φώναξε: «Ας πάρει
κάποιος ένα ασθενοφόρο και την αστυνομία!»

«Παίρνω εγώ απ' το κινητό μου», ακούστηκε η φωνή της
νεαρής οδηγού που πλέον είχε πλησιάσει τον τραυματία.

«Καλά, πώς σας ήρθε να τον χτυπήσετε;» ρώτησε ο Κ τη
νεαρή οδηγό.

«Δεν τον χτύπησα! Πετάχτηκε στη μέση του δρόμου και
δεν πρόλαβα ν' αντιδράσω», διαμαρτυρήθηκε η νεαρή
οδηγός παίρνοντας έκφραση αλαφιασμένου ζαρκαδιού.

«Τώρα μας κοροϊδεύετε κυρία μου; Αφού είδα καθαρά
τι συνέβη», είπε ξανά ο Κ φανερά νευριασμένος. Η νεαρή
οδηγός σώπασε, καταλαβαίνοντας ότι δεν ήταν εύκολο να
στηρίξει το ψέμα της. Έκατσε έτσι να κοιτάζει το νέο που
είχε κουλουριαστεί απ' τον πόνο. Το πρόσωπο της σκοτεί-

νιασε, τύλιξε το κορμί της με τα μακρουλά χέρια της σαν να κρύωνε, μάλλον φοβήθηκε.

Ο συγγραφέας σταμάτησε να ασχολείται με τη νεαρή και έπιασε το χέρι του ρακένδυτου άντρα. «Υπομονή, έρχεται ασθενοφόρο. Έχεις κανέναν να πάρω τηλέφωνο; Πού μένεις;»

Ένα μικρό γέλιο ανακατεμένο με πόνο, φανέρωσε μια σειρά από άπλυτα δόντια.

«Καλά, δεν βλέπεις; Κανείς δεν υπάρχει».

Ένα ζευγάρι μάτια συμπόνιας χάιδεψαν τον άτυχο νέο με τα βρώμικα και κουρελιασμένα ρούχα. Μαζεύτηκε κόσμος γύρω τους, η κυκλοφορία διακόπηκε. Κάποιοι σταυροκοπιόντουσαν και κάποιοι άλλοι ρωτούσαν τους διπλανούς τους τι είχε συμβεί. Αλλά κανείς δεν είχε δει όλη τη σκηνή από την αρχή.

«Μάλλον ήθελε ν' αυτοκτονήσει», ακούστηκε η φωνή μιας γριάς που κρατούσε μπλε σακούλες στα χέρια. «Εμ, δεν υπάρχει άλλη εξήγηση», συμφώνησε ένας ψηλός, άσαρκος άντρας με στρόγγυλα γυαλιά. Ο κύριος Κ δεν έδωσε σημασία και τους άφησε με τα συμπεράσματα τους. Ο ίδιος ήξερε πολύ καλά. Το επόμενο τέταρτο της ώρας –χρόνος που χρειάστηκε να έρθει ένα περιπολικό και το ασθενοφόρο– του φάνηκε ότι ήταν το μεγαλύτερο σε όλη του τη ζωή.

Πρώτα ήρθε το περιπολικό, που με δυσκολία πέρασε ανάμεσα από τα σταματημένα αυτοκίνητα για να φτάσει επιτέλους κοντά στον τραυματισμένο νέο. Από το περιπολικό κατέβηκαν δύο άντρες, ο ένας πολύ νεαρός, ο άλλος σαραντάρης, με κοιλίτσα, ένστολος και φανταχτερός. Στην

άκρη της παχιάς μύτης του σαραντάρη δέσποζε μια κρε-
ατοελιά, στον ώμο του τα διακριτικά του αρχιφύλακα. Από
μακριά είδε τον χτυπημένο στο έδαφος και μίλησε στον
ασύρματο, ρωτώντας μάλλον για το ασθενοφόρο. Πλησία-
σε αμέσως μετά και ρώτησε:

«Πώς είναι;»

«Άκου πώς είναι... Χάλια είναι. Μάλλον το πόδι του. Μα
καλά το ασθενοφόρο πού είναι;» πετάχτηκε ο κύριος Κ.

«Έρχεται, σε δύο λεπτά θα 'ναι εδώ. Συγγενής του είστε;
Τον ξέρετε;»

«Όχι, όχι. Τυχαία είδα το περιστατικό και ήρθα. Δεν τον
γνωρίζω».

«Και εσείς κυρία μου; Δικό σας είναι το άσπρο αυτοκίνη-
το;» είπε ο αρχιφύλακας απευθυνόμενος πλέον στην κυ-
ρία.

«Μάλιστα», απάντησε φοβισμένα η νεαρή οδηγός και
πρόσθεσε με κοφτές ανάσες: «Δεν τον χτύπησα επίτηδες!
Πετάχτηκε στο δρόμο και δεν πρόλαβα ν' αντιδράσω. Μάλ-
λον ήθελε ν' αυτοκτονήσει. Δείτε και τα ρούχα του, άστε-
γος, ζητιάνος είναι», το πρόσωπο της έλαμψε προσπαθώ-
ντας να κάνει την ιστορία της πιστευτή.

«Ψέματα λέει. Η κυρία τον χτύπησε επίτηδες. Τα είδα
όλα», γρύλισε ο κύριος Κ σηκώνοντας όρθιο το κορμί του,
σαν λιοντάρι έτοιμο να κυμήξει.

«Καλά, καλά, θα τα ακούσουμε αυτά στο τμήμα. Μόλις
έρθει το ασθενοφόρο θα πάμε όλοι μαζί εκεί και θα μας
τα πείτε όλα. Το αυτοκίνητο σας κυρία μου, βάλτε το στην
άκρη και από εκεί θα το πάρουν να το εξετάσουν. Περά-
στε μαζί μου και οι δύο στο περιπολικό», είπε ο αρχιφύ-

λακας φέρνοντας έστω και προσωρινά την ειρήνη ανάμεσα στη γυναίκα και στον άντρα. Την ίδια ώρα πάγκραε με μια στριγκλιά ένα ακόμα περιπολικό.

Η νεαρή οδηγός γύρισε την πλάτη στο συγγραφέα, ο οποίος δεν μπορούσε να μην παρατηρήσει την ομορφιά του κορμιού της, τις υπέροχες γάμπες που υψώνονταν πάνω από δύο γόβες μπεζ με κόκκινο, και φυσικά εκείνο το προκλητικό σκίσιμο της φούστας στο πίσω μέρος. Πλησίασε το αυτοκίνητο της, έβαλε μπρος και με αργές κινήσεις καβάλησε το πεζοδρόμιο. Τα κλειδιά τα παρέδωσε σε έναν αστυφύλακα και στάθηκε στην άκρη με σκοπό να μην συμμετάσχει πλέον στις συζητήσεις κανενός.

Ο ήχος του ασθενοφόρου έκανε όλους του περιεργούς που είχαν μαζευτεί να γυρίσουν το κεφάλι και ασυναίσθητα να παραμερίσουν.

«Παρακαλώ, περάστε στο πίσω κάθισμα του περιπολικού, θα αναλάβουμε εμείς από εδώ και πέρα», είπε ο αρχιφύλακας στον κύριο Κ και στη δεσποινίδα με το άσπρο ταγιέρ.

Ο συγγραφέας άφησε το νέο αλλά δεν επρόκειτο ποτέ να ξεχάσει το βλέμμα με τον οποίο τον κοίταξε εκείνη την ώρα. Μέσα σε ένα βλέμμα ακούστηκαν οι λέξεις: «ευχαριστώ», «δικαίωσε με» και «τελικά υπάρχουν άνθρωποι».

Τα πίσω καθίσματα του περιπολικού ήταν άβoλα και το πλαστικό τους σκισμένο. Δίπλα στο συγγραφέα μπήκε η νεαρή οδηγός και γύρισε το κεφάλι της απ' την άλλη σαν να απαξιούσε να του μιλήσει. Εκείνος, για άλλη μία φορά δεν μπόρεσε να μην παρατηρήσει τα πόδια της, που ελκυστικά ζωγραφίζονταν μέσα από την άσπρη φούστα. Σκέψη

ανάρμοστη για την παρούσα τραγική κατάληξη των πραγμάτων, αλλά οι αρσενικές ορμόνες είναι πανταχού παρούσες.

Από το παράθυρο του περιπολικού είδε ο κύριος Κ το ασθενοφόρο να καταφτάνει, το κουλουριασμένο κορμί του νέου και δύο νοσοκόμοι με ένα φορείο να τον τοποθετούν πάνω με προσοχή. Έδεσαν πρόχειρα το πόδι του, που ακόμα έβγαζε σκούρο αίμα. Με γρήγορες, επαγγελματικές κινήσεις το φορείο είχε φορτωθεί στο ασθενοφόρο και οι πόρτες έκλεισαν. Ο ήχος της σειρήνας απομακρύνθηκε, ο αρχιφύλακας μπήκε στο περιπολικό και κάθισε στη θέση του συνοδηγού. Δίπλα του το όργανο άναψε τη μηχανή.

«Τα ονόματά σας μου λέτε παρακαλώ», είπε ο αρχιφύλακας κοιτάζοντας από το μεσαίο καθρέπτη του αυτοκινήτου και κρατώντας ένα μικρό μπλοκάκι.

«Ευρυδίκη Παλαιολόγου», είπε η νεαρή.

«Κ. Συγγραφέας».

«Ο γνωστός;» ρώτησε ο αρχιφύλακας.

«Ο γνωστός», απάντησε ο συγγραφέας, βάζοντας στο πρόσωπο του ένα μικρό χαμόγελο.

Μόλις ξεκίνησε το περιπολικό ο αστυνομικός έπιασε τον ασύρματο:

«Κέντρο, ερχόμαστε με τον κύριο Κ και την κυρία Ευρυδίκη Παλαιολόγου. Φροντίστε να ειδοποιηθεί ο ανακριτής και να ετοιμαστεί η αίθουσα».

Έξω από το παράθυρο, ο κύριος Κ παρατηρούσε την πόλη να τρέχει να κρυφτεί πίσω από το περιπολικό με ταχύτητα. Σαν σκυλί που με καμάρι, σκαλίζει το χώμα να κρύψει τις ακαθαρσίες του στο έδαφος.

Τα ψεύδος

Στο τμήμα, το δωμάτιο ανάκρισης δεν θύμιζε τα περιποιημένα των αμερικάνικων ταινιών. Ένα απλό δωμάτιο ήταν με πράσινους τοίχους και μικρά κάδρα πάνω τους, προφανώς για να κρύβουν τρύπες. Στην άκρη ένα παλιό γραφείο με στοίβες χαρτιά. Ο χώρος ήταν κρύος και απρόσωπος, κάνοντας το συγγραφέα και τη νεαρή οδηγό να νιώθουν άβολα. Πήραν από μια ξύλινη καρέκλα και κάθισαν. Μέσα στο δωμάτιο μαζί τους ήταν και ένας αστυφύλακας ψηλός, αδύνατος, νέος με κοντοκουρεμένα μαλλιά.

Καμία κουβέντα δεν αντάλλαξε ο συγγραφέας με τη νεαρή οδηγό από το περιπολικό μέχρι εκείνη τη στιγμή. Περιρίμεναν να έρθει ο αξιωματικός υπηρεσίας να κατευθύνει την κατάθεση, όπως επίσης και ο δικηγόρος της νεαρής οδηγού. Η μισή ώρα που πέρασε, κοιτάζοντας ο ένας τον άλλον, κύλισε αργά και βαρετά.

Ένας ακόμα αστυνομικός μπήκε στην αίθουσα συνοδεύοντας έναν μεσήλικα κύριο με κοκκινωπό γένι και μαλλιά ανακατωμένα. Φορούσε σακάκι τουρκουάζ με γραβάτα κόκκινη και κρατούσε μια μεγάλη τσάντα δερμάτινη. Από την αντίδραση της κοπέλας καταλάβαινες ότι ήταν ο δικηγόρος της. Σηκώθηκε και τον πλησίασε με ελπιδοφόρο χαμόγελο. Κάθισαν παράμερα και συζητούσαν σιγανά σαν να οργάνωναν μυστικά την εξέλιξη της κατάστασης.

Έπειτα από λίγο, ο δικηγόρος πλησίασε το συγγραφέα και του είπε με ύφος επίσημο:

«Καλημέρα σας, Αιμίλιος Μακρής, δικηγόρος».

«Χάρηκα», απάντησε ο κύριος Κ και πρότεινε το χέρι του. Ο δικηγόρος τον χαιρέτησε κάπως βιαστικά και κρύα:

«Από ό,τι ενημερώθηκα από την πελάτη μου, ισχυρίζεστε ότι είδατε το άσπρο αυτοκίνητό της να χτυπάει με δόλο τον άστεγο. Κατάλαβα καλώς;» ρώτησε και τα μάτια του στένεψαν.

«Καλώς καταλάβατε. Και δεν ξέρω αν επιτρέπεται αυτή τη στιγμή να μιλάμε για το ατύχημα. Η αστυνομία δεν έχει πάρει ακόμα κατάθεση».

«Ναι, σε αυτό έχετε δίκιο, έτσι είναι, απλώς θα ήθελα να σας πληροφορήσω, σε φιλικό τόνο, ότι δεν αξίζει να επιμείνετε στην άποψη σας. Στο κάτω-κάτω ένας ζητιάνος ήταν, χωρίς μέλλον. Αργά ή γρήγορα θα πέθαινε είτε από πείνα είτε από άλλη αιτία. Η πελάτης μου όμως είναι νέα και έχει το μέλλον μπροστά της». Σαν να ψυχανεμίσθηκε την αγανάκτηση του συγγραφέα, πρόσθεσε: «Τώρα, αν σε αντίθετη περίπτωση επιμείνετε, να ξέρετε ότι θα αναγκαστώ να λάβω μέτρα εναντίον σας, μέτρα που θα είναι δυσάρεστα». Εκείνη τη στιγμή τα μάτια του δικηγόρου έλαμψαν από κακία και με μία κίνηση έβγαλε από τη μέσα μεριά του σακακιού του μια επαγγελματική κάρτα με το όνομα και το τηλέφωνο του και την έδωσε στο συγγραφέα, ο οποίος τον κοίταξε απορημένος.

«Δεν σας καταλαβαίνω, ως δικηγόρος δεν πρέπει να υπερασπιστείτε την αλήθεια;»

«Ως δικηγόρος θα υπερασπιστώ το δίκαιο του πελάτη μου και σας βεβαιώ ότι όλα ήταν ένα ατύχημα. Επιμένω να θυμηθείτε καλύτερα: ο κουρελής έπεσε πάνω στο αυτοκίνητο. Πιθανόν να βαρέθηκε τη ζωή του».

«Δεν έγινε έτσι!»

«Εσείς πού ήσασταν; Απ' ό,τι έμαθα δεν ήσασταν μπροστά στη σκηνή, έτσι δεν είναι;»

Ο συγγραφέας έμεινε εμβρόντητος. *Όχι, δεν ήμουν εκεί*, σκέφτηκε. Έσκυψε το κεφάλι. Δεν είναι εύκολο να τα βάλει κανείς με ένα δικηγόρο, και αυτός φαινόταν από τους έμπειρους και επικίνδυνους. Μήπως καλύτερα θα ήταν να αφήσει τη θεωρία ότι η δεσποινίς χτύπησε επίτηδες τον άστεγο; Σε αυτήν την περίπτωση θα την κατηγορούσαν για ατύχημα εξ αμελείας, ενώ στην αντίθετη περίπτωση για φόνο με δόλο. Είχε μεγάλη διαφορά για την ποινή που θα αντιμετώπιζε. Εξάλλου καταλάβαινε πού το πήγαινε ο δικηγόρος. Δεν ήταν μπροστά στη σκηνή, ήταν σπίτι του –άρα μονάχος– κανείς δεν θα βρεθεί να υπερασπιστεί ότι είδε καθαρά τη σκηνή. Σίγουρα ο δικηγόρος θα τον έβγαζε τρελό. Μήπως να απέφευγε το ρεζιλίκι; Έφτανε να το παίξει ότι είχε κάνει λάθος και δεν είχε δει καλά.

Έκλεισε τα μάτια του και φαντάστηκε το φουκαρά εκεί κάτω στο δρόμο αιμόφυρτο να τον κοιτάζει και ένα εσώτερο πείσμα, αδιευκρίνιστο για την ώρα, τον έκανε να τσαλακώσει την κάρτα του δικηγόρου.

Η πόρτα άνοιξε απότομα και με γρήγορα βήματα μπήκε μέσα ένας μετρίου αναστήματος άντρας με πλακουτσωτή μύτη, μπλε κουστούμι και γραβάτα. Πλησίασε το γραφείο, πήρε ένα στυλό από το πρώτο συρτάρι, σήκωσε τα μάτια του και εξέτασε με το μάτι όλους όσοι ήταν εκείνη την ώρα στην αίθουσα. Ο συγγραφέας, η νεαρή οδηγός, ο δικηγόρος και ένας νεαρός αστυνομικός. Σηκώθηκε όρθιος και παρουσίασε τον εαυτό του:

«Πολυδεύκης Σταματίου, Αστυνόμος Α'. Βρίσκομαι εδώ για να συμπληρώσω την κατάθεση του ατυχήματος, όπως επίσης και όποιες αναφορές από μάρτυρες υπάρχουν. Αστυφύλακα, κάνε μια εισήγηση να σημειώνω εγώ εδώ», είπε και έκατσε κάτω σφίγγοντας το μολύβι στο χέρι του.

Ο νεαρός αστυφύλακας εξιστόρησε τα γεγονότα που γνώριζε η αστυνομία, δηλαδή από τον ερχομό του περιπολικού και μετά. Ο κύριος Πολυδεύκης σημείωνε ακατάπαυστα σε ένα φύλλο χαρτί.

«Μάλιστα... Ο άστεγος σε τι κατάσταση είναι; Επικοινωνήσατε με το νοσοκομείο;»

«Μιλήσαμε πριν από μισή ώρα. Είναι σε κρίσιμη κατάσταση. Το πόδι του είναι θρυμματισμένο και μόνο με ακρωτηριασμό μπορεί να γλιτώσει. Το πρόβλημα είναι ότι οι εξετάσεις αίματος έδειξαν πολύ υψηλό ζάχαρο και για αυτό δεν προχώρησαν άμεσα στην επέμβαση. Μου υποσχέθηκαν ότι αφού αποφάσιζαν τι θα έκαναν, θα μας ενημέρωναν κύριε Αστυνόμε».

«Ευχαριστώ».

Ένα μαύρο σύννεφο κατοίκησε στις καρδιές όλων μετά την πληροφόρηση για την υγεία του άστεγου, στον καθένα όμως για διαφορετικό λόγο. Ο συγγραφέας λυπήθηκε, η νεαρή πανικοβλήθηκε, ο δικηγόρος κόμπιασε γιατί ο φόνος δεν είναι αστεία κατηγορία και όσο ταλέντο και να έχεις, δεν μπορείς να το φορτώσεις σε αμέλεια. Κατάλαβε ότι η υπόθεση πλέον έπαιρνε δύσκολη τροπή.

Ο κύριος Πολυδεύκης πήρε ένα άλλο κομμάτι χαρτί αφήνοντας το προηγούμενο προσεκτικά στην άκρη του γραφείου και, απευθυνόμενος στη νεαρή οδηγό, ρώτησε:

«Θα μου πείτε τη δικιά σας εκδοχή για το ατύχημα;»

Η νεαρή δεν απάντησε αμέσως και ο δικηγόρος πετάχτηκε:

«Να σας πω εγώ τι ακριβώς συνέβη κύριε Αστυνόμε».

«Δεν ρώτησα εσάς κύριε, την κυρία ρώτησα. Αφήστε με να κάνω τη δουλειά μου και θα πείτε κι εσείς τη γνώμη σας μετά», είπε ο κύριος Πολυδεύκης με αυστηρό τόνο.

Ο δικηγόρος λούφαξε, ίσως γιατί δεν ήθελε να εκνευρίσει τον αξιωματικό, και άφησε την κοπέλα να πει την ιστορία της.

Η κοπέλα βούρκωσε και έκλαψε δυνατά. Μέσα από τα δάκρυα εξιστόρησε τη δική της εκδοχή. Ότι δηλαδή ο «κουρελιάρης» πετάχτηκε στο δρόμο και αυτή δεν πρόλαβε να σταματήσει, με αποτέλεσμα να τον χτυπήσει. Τη λέξη «κουρελιάρης» πρέπει να την ανέφερε πάνω από δέκα φορές, με ύφος υποτιμητικό και απαίσιο, σαν να μιλούσε για ένα κονσερβοκούτι πεταμένο στην άκρη του δρόμου. Ο συγγραφέας την κοίταζε έκπληκτος. Μέχρι τότε η κοπέλα δεν είχε χύσει ούτε ένα δάκρυ και ξαφνικά ενσάρκωσε το ρόλο της μετανοούσας και απελπισμένης οδηγού, που η κακή της τύχη την είχε φέρει σε αυτήν την κατάσταση. *Τρομερή ηθοποιία είχε μέσα της αυτή η κοπέλα*, σκέφτηκε ο συγγραφέας.

«Δεν πρόλαβα ν' αντιδράσω κύριε Αστυνόμε, δεν πρόλαβα!» επαναλάμβανε με λυγμούς.

«Μάλιστα... Αρκεί, σκουπίστε τα δάκρυα σας. Να ξεκαθαρίσουμε κάτι ακόμα: με πόσα χιλιόμετρα πηγαίνατε;» ρώτησε ο αστυνόμος με επαγγελματικά σοβαρό ύφος.

«Με σαράντα χιλιόμετρα περίπου. Γενικά δεν τρέχω κύ-

ριε Αστυνόμε».

«Και ο άστεγος από ποια γωνία σάς πετάχτηκε, από την αριστερή ή τη δεξιά;» επέμεινε εκείνος.

«...Από την αριστερή», είπε η κοπέλα.

«Και για πέστε μου, ο άστεγος έτρεχε ή περπάταγε; Όταν λέτε πετάχτηκε στο δρόμο, πώς το εννοείτε; Τον είχατε δει να περπατάει ή να τρέχει στο πεζοδρόμιο; Και τι ακριβώς έκανε, πετάχτηκε απότομα στο δρόμο ή καθότανε στην άκρη του πεζοδρομίου ακίνητος; Μπορείτε να μου περιγράψετε αυτές τις λεπτομέρειες;» ρώτησε ο αστυνόμος καρφώνοντας την με τη γεμάτη ένταση ματιά του.

«...Δεν είμαι σίγουρη, όλα έγιναν πολύ γρήγορα... Μάλλον περπάταγε και χωρίς να το καταλάβω πετάχτηκε στο δρόμο. Θα με τύφλωσε και ο ήλιος...»

«Στις δέκα που έγινε το ατύχημα, ο ήλιος ήταν στην ανατολή κυρία μου. Αποκλείεται να σας τύφλωσε γιατί κατευθυνόσασταν δυτικά, άρα ο ήλιος ήταν πίσω σας», είπε πανέξυπνα ο Αστυνόμος.

Η κοπέλα σώπασε και έχωσε το πρόσωπο της στα χέρια της, κλαίγοντας. Ο δικηγόρος δεν άντεξε και πετάχτηκε έξαλλος: «Μα καλά, αυτά είναι λεπτομέρειες και εικασίες, και απαιτώ να μην γραφτούν στην κατάθεση!»

«Πολύ καλά», συμφώνησε ο κύριος Πολυδεύκης και γύρισε το κεφάλι του στο νεαρό αστυνομικό:

«Αλκοτέστ κάνετε στη δεσποινίδα;»

«Όχι κύριε Αστυνόμε. Θα το φροντίσω αμέσως», απάντησε εκείνος και ένας κόμπος κατέβηκε στο λαιμό του.

«Όρες-ώρες δεν ξέρω και εγώ τι κάνετε εδώ μέσα», είπε ο κύριος Πολυδεύκης με αγανάκτηση. Άφησε στην

άκρη και αυτό το χαρτί και πήρε ένα άλλο καθαρό. Αυτήν τη φορά απευθύνθηκε στον κύριο Κ.

«Για πείτε μας και εσείς. Τι είδατε; Για ποιο λόγο είσα-
στε εδώ;»

«Μάλιστα κύριε Αστυνόμε. Θα σας πω όσα είδα. Το σπί-
τι μου βλέπει κατευθείαν στο δρόμο και από εκεί μόρε-
σα να δω τι ακριβώς συνέβη». Έκανε μία παύση και κοίτα-
ξε το δικηγόρο στα μάτια. Αντίκρισε ένα ζευγάρι φλόγες. Ο
συγγραφέας αποφάσισε χωρίς δεύτερη σκέψη να πει όλη
την αλήθεια με πάσα λεπτομέρεια.

Όταν μετά από λίγη ώρα σταμάτησε να μιλά, κοίταξε τον
αστυνομικό στα μάτια. Ο κύριος Πολυδεύκης γύρισε στη
νεαρή οδηγό.

«Φυσικά εσείς δεν μιλήσατε στο θύμα πριν το χτυπήσε-
τε, έτσι δεν είναι; Αυτός πετάχτηκε, δεν λογομαχήσατε;»
Τα λόγια του είχαν έναν τόνο ειρωνείας.

«Φυσικά και όχι!» αρπάχτηκε ο δικηγόρος.

Ο κύριος Πολυδεύκης κοίταξε και τους τρεις με αργές,
εξονυχιστικές ματιές, έκατσε λίγο καλύτερα στην καρέ-
κλα, πέρασε το χέρι του στα γόνατα του ανακλαστικά και
μετά στο πηγούνι.

«Κάποιος εδώ μέσα δεν λέει την αλήθεια. Και αυτό θα
του στοιχήσει πολύ ακριβά!» Το βλέμμα του άστραψε μέσα
στο μικρό δωμάτιο. Με ταχύτητα κοίταζε τον καθένα, πα-
ρατηρούσε τα μάτια τους. Του συγγραφέα μισόκλειστα,
αφηρημένα από σκέψεις, του δικηγόρου λαμποκοπούσαν
εκνευρισμένα, της γυναίκας υγρά και ψεύτικα.

«Είναι τρελός κύριε αστυνόμε! Ένας αποτυχημένος συγ-
γραφέας είναι που ζητάει τη δόξα, αυτό είναι! Δεν είναι

δυνατόν να πιστέψετε αυτές τις ανοησίες. Για την ακρίβεια η πελάτης μου του κάνει μήνυση για συκοφαντία, εδώ και τώρα!» είπε ο δικηγόρος που πλέον έξαλλος είχε σηκωθεί όρθιος και πλησίασε το γραφείο του κύριου Πολυδεύκη.

«Αν θέλετε να κάνετε μήνυση, είναι δικό σας θέμα. Αλλά αν ακούσω πάλι από εσάς να μιλάτε έτσι για το μάρτυρα, θα σας κάνω εγώ προσωπικά μήνυση», είπε ο κύριος Πολυδεύκης και σηκώθηκε κι εκείνος όρθιος. «Μόνο ένας τρόπος υπάρχει για να διαλευκάνουμε την υπόθεση. Αν ο άστεγος είναι σε θέση να μιλήσει, αυτός θα μας πει και την αλήθεια. Αν παραδεχτεί ότι ήθελε να αυτοκτονήσει, τότε η υπόθεση έκλεισε. Αλλιώς θα χρειαστεί να τα ξαναπούμε. Στο ενδιάμεσο η κυρία θα ακολουθήσει τη διαδικασία του αυτόφωρου –όπως ορίζει ο νόμος– και οι υπόλοιποι είστε ελεύθεροι να φύγετε. Όργανο, τηλεφώνησε στο νοσοκομείο και πες στους γιατρούς να κόψουν το λαιμό τους να συνεφέρουν τον άστεγο έτσι ώστε να είναι σε θέση να μιλήσει. Εγώ ξεκινάω για εκεί».

«Πώς είπατε το όνομα σας Αστυνόμε;» ρώτησε ο δικηγόρος που πετούσε σπίθες απ' τα μάτια. Σαφώς είχε ακούσει το όνομα, αλλά ήθελε να του δώσει ένα ακόμα μήνυμα προτού φύγουν όλοι από την αίθουσα. Ότι δεν θα τον ξεχάσει και θα φροντίσει για εκείνον.

«Πολυδεύκης Σταματίου», απάντησε ο Αστυνόμος και τα μάτια παγωμένα τον κάρφωσαν. «Επίσης ανήκω στο ΙΘ' αστυνομικό τμήμα. Αν θέλετε να με βρείτε, θα είμαι εκεί». Η απάντηση έκανε το δικηγόρο να αφρίσει. Με μεγάλα βήματα βγήκε απ' την αίθουσα. Αυτό το πείσμα πιθανόν να

του κόστιζε μια καριέρα ετών, το ήξερε καλά αυτό, αλλά ορισμένα πράγματα άμα δεν τα φτιάξεις έρχονται και σε πλακώνουν, είτε είναι ένα μικρό κάδρο στραβά τοποθετημένα στον τοίχο, είτε ένας άνθρωπος λάθος βαλμένος στην κοινωνία. Δεν υπάρχει διαφορά.

Πριν φύγει ο συγγραφέας από το δωμάτιο, ρώτησε το νεαρό αστυνομικό σε ποιο νοσοκομείο νοσηλευόταν ο άστεγος. «Στον Ευαγγελισμό», του απάντησε εκείνος. Η γυναίκα κλαψουρίζοντας ακόμα, απομακρύνθηκαν με το δικηγόρο αγκαζέ, σαν να αποχωρούσαν συντετριμμένοι από κηδεία. Μια κηδεία της αλήθειας.

Το χαμόγελο

Ο καιρός άλλαξε, ο ήλιος παραδόθηκε σε γκρίζα σύννεφα, σταγόνες στάλαζαν στην άκρη του πεζοδρομίου. Κάποιοι φόρεσαν την κουκούλα τους, τα γκρίζα κτήρια άρχισαν να μουσκεύονται. Ένα κίτρινο ταξί σταμάτησε, πήρε τον κύριο Κ. Στην αρχή πρόσταξε τον οδηγό να τον οδηγήσει σπίτι του. Μέσα από το βρεγμένο τζάμι, αισθάνθηκε την όλη κατάσταση να τον πιέζει. Σαν κάποιο βάρος να είχε μείνει πάνω του που δεν μπορούσε να εξηγήσει. Ξεδιάλυνε τις σκέψεις του, όσο μπορούσε· είχε κάνει αυτό που έπρεπε; Ήταν αρκετό για τη συνείδηση του; Δεν είχε πει ψέματα, ούτε φοβήθηκε το δικηγόρο.

«Πάμε στον Ευαγγελισμό, άλλαξα γνώμη», είπε στον οδηγό του ταξί απότομα. Ο οδηγός τον κοίταξε στραβά από το καθρεφτάκι, αλλά δεν σχολίασε. Στο επόμενο φανάρι έστριψε επιτόπου και κατέβηκε τη λεωφόρο. Το ταξίμετρο αμείλικτα κατέβαζε τα ηλεκτρονικά του ψηφία. Δεξιά, η άδεια άσκησης επαγγέλματος του οδηγού όπου στη φωτογραφία με το συρραπτικό, χαμογελούσε χαρούμενα, εικόνα σε αντίθεση με το μελαγχολικό προφίλ του εκείνη τη στιγμή.

Ο κύριος Κ βγήκε απ' το ταξί με γρήγορο βηματισμό και μπήκε στον Ευαγγελισμό τινάζοντας το βρεγμένο του παλτό. Πλησίασε τον γκισέ στην πολυσύχναστη είσοδο του νοσοκομείου και ρώτησε μια νοσοκόμα για τον κύριο που έφεραν το πρωί από τροχαίο. Εκείνη κοίταξε στο κομπιούτερ της και με ύφος αδιάφορο ενημέρωσε: «Τρίτος όρο-

φος, δωμάτιο τριακόσια σαράντα».

Ένα πνιχτό «ευχαριστώ» μέσα από τα δόντια, ήταν αρκετό για την απρόσωπη νοσοκόμα.

Η είσοδος του νοσοκομείου ήταν γεμάτη κόσμο. Ένα μεγάλο ρολόι στηριγμένο ψηλά στον κεντρικό τοίχο πάνω από ένα πάνελ με ανακοινώσεις, έδειχνε δύο το μεσημέρι. Οι λεπτοδείκτες βαριεστημένα έκαναν τον κύκλο τους, αδιαφορώντας για τους αρρώστους και τον πόνο που περνούσε καθημερινά την κεντρική είσοδο. Άργος ο Πανόπτης, φύλακας του χρόνου μας.

Σε μια σειρά από καρέκλες, κάποιοι κάθονταν και συζητούσαν. Μεταξύ τους ο υπήρχε μια μαυροντυμένη κυρία γύρω στα πενήντα, που οι μαύρες σκιές κάτω από τα μάτια της, τόνιζαν μια τραγωδία που δεν χρειαζόταν να ακούσεις. Ο κύριος Κ στάθηκε λίγο να την παρατηρήσει και αμέσως μετά κατευθύνθηκε προς το ασανσέρ. Κάποιες στιγμές εύχεσαι να έχεις ένα μαγικό ραβδί με το οποίο να ακουμπώσεις τους δυστυχισμένους για να μετατρέπεις τη μιζέρια σε ευτυχία. Αλλά τέτοια μαγικά δεν υπάρχουν γιατί αν υπήρχαν, σίγουρα θα υπήρχε και αντίστοιχο ραβδί που θα μοίραζε δυστυχία. *Ή μήπως υπήρχε ήδη τέτοιο;*

Μπήκε στο ασανσέρ μαζί με άλλους, ανώνυμος μεταξύ ανώνυμων και όταν το καντράν του κλωβού έδειξε το νούμερο τρία, βγήκε έξω. Περιπλανήθηκε λίγο στο διάδρομο και από μακριά είδε τη στάση αδερφών. Πλησίασε μια νοσοκόμα και αφού της περιέγραψε τον άστεγο, τη ρώτησε αν γνωρίζει ποιος είναι ο γιατρός που τον παρακολουθεί. Εκείνη, χοντρούλα με χαμογελαστό πρόσωπο τού έδειξε που έπρεπε να πάει. Η πόρτα ήταν ξύλινη με ένα μεντεσέ

που δεν έκλεινε ποτέ. Χτύπησε απαλά από ευγένεια και έσπρωξε. Τέσσερις άντρες και μια γυναίκα, όλοι ντυμένοι με άσπρες ρόμπες τον κοίταξαν με περιέργεια.

«Καλημέρα σας. Ο γιατρός του αστέγου, ποιος είναι παρακαλώ;» ρώτησε ευγενικά ο κύριος Κ. Τη λέξη «άστεγος» την είχε υιοθετήσει εύκολα, ήταν το πιο εύκολο για να τον χαρακτηρίσεις.

Ένας ψηλός με κοκάλινο σκελετό γυαλιών και πλούσια μαύρα μαλλιά, απάντησε αμέσως.

«Εγώ τον έχω αναλάβει. Εσείς ποιος είστε;»

«Ονομάζομαι κύριος Κ. Είμαι... φίλος του και θα ήθελα να μάθω για την κατάσταση του».

Ο γιατρός φάνηκε να κομπιάζει.

«Μάλιστα... Ο Χρήστος είναι άσχημα. Το πόδι του είναι τραυματισμένο στο ύψος του μηρού. Κανονικά σε τέτοιες περιπτώσεις πρέπει να ακρωτηριάσουμε το πόδι, λόγω του ότι από το μηρό περνάνε όλες οι βασικές αρτηρίες και είναι πάρα πολύ δύσκολο να σταματήσουμε την αιμορραγία διαφορετικά. Αλλά το πρόβλημα του είναι ακόμα πιο σύνθετο. Οι εξετάσεις έδειξαν πολύ υψηλό ζάχαρο. Με τέτοιους δείκτες δεν μπορούμε να τον βάλουμε χειρουργείο, γιατί αμφιβάλουμε αν ο οργανισμός του θα αντέξει. Οπότε το μόνο που ελπίζουμε είναι να πέσει το ζάχαρο για να επιχειρήσουμε την επέμβαση». Πήρε μια ανάσα και συνέχισε να μιλάει με τρόπο που έδειχνε περισσότερο απολογητικός, παρά αναφορικός.

«Μιλάει άνετα, άλλα δεν μπορεί να κουνηθεί· μην σας παραξενέψει η ακινησία. Καταφέραμε πάντως να σταματήσουμε την αιμορραγία για την ώρα, αλλά όπως καταλα-

βαίνετε όλα αυτά είναι πρόχειρα μέτρα, αν δεν μπει χειρουργείο σύντομα. Επίσης έχει σπάσει και δύο πλευρά και από την αξονική βρήκαμε διάφορα ευρήματα, πιθανόν από το χτύπημα στο κράσπεδο». Στο σημείο αυτό ο γιατρός κατέβασε το κεφάλι. Κόμπιασε, έφτιαξε το τσουλούφι του αμήχανα: «Είναι δύσκολα τα πράγματα. Αν δεν πέσει το ζάχαρο, να μπει χειρουργείο...»

Ο συγγραφέας ένωσε απόγνωση, του φάνηκαν πολύ σοβαρά αυτά που άκουγε και πάνω από όλα το ανήσυχο βλέμμα του γιατρού τού περιέγραφε πλήρως την εικόνα.

«Με την ινσουλίνη θα πέσει το ζάχαρο, έτσι δεν είναι;»

«Ναι, λογικά αργά ή γρήγορα θα πέσει. Το θέμα είναι να μην έχει εξασθενήσει πλήρως ο οργανισμός από την αιμορραγία μέχρι τότε. Επιπρόσθετα, πρέπει να σας πω ότι και το καρδιογράφημα του δεν ήταν καλό».

«Τι εννοείται;»

«Έδειξε κάποια αρτηρία ταλαιπωρημένη, αρρυθμίες. Πιθανόν στο παρελθόν να είχε υποστεί ένα μικρό έμφραγμα. Με τόσο υψηλό ζάχαρο, δεν ξέρουμε και εμείς τι ζημιές έχουν γίνει, περιμένουμε οφθαλμολογική και τον υπέρηχο νεφρού για να έχουμε πλήρη εικόνα».

Τον ευχαρίστησε θερμά και πριν φύγει ρώτησε κάτι τελευταίο: «Ο Χρήστος τα ξέρει αυτά;» Είχε μάθει πλέον το όνομα του, μπορούσε να τον φωνάζει έτσι, καλύτερα από το άστεγος ή κουρελιάρης.

«Ναι, του τα είπαμε. Δυστυχώς δεν φάνηκε κανένας συγγενής εκτός από εσάς μέχρι στιγμής».

«Να πάω να τον δω; Είναι σε κατάσταση να μιλήσει;» μετέφερε το δισταγμό του ο κύριος Κ στο γιατρό.

«Φυσικά, θα του κάνει καλό. Έχει πάρει ινσουλίνη και παυσίπονα και σίγουρα η διάθεση του πρέπει να είναι πολύ καλή. Αν δεν διαβάσει κανείς τις εξετάσεις, θα πιστεύει ότι ο άνθρωπος αυτός θα βγει το απόγευμα απ' το νοσοκομείο. Είναι ευδιάθετος και ζωηρός».

Ο κύριος Κ ευχαρίστησε το γιατρό και βγήκε απ' το γραφείο πισωπατώντας. Η καρδιά του μαύρισε και ακούμπησε στον κιτρινωπό τοίχο του διαδρόμου να συνέλθει. *Είχε νόημα να πάει να τον δει;* σκέφτηκε ξανά και ξανά. Με αργές κινήσεις κούνησε το μουδιασμένο κορμί του και χωρίς να το καταλάβει πλέον βρισκόταν έξω από το δωμάτιο του Χρήστου. Χτύπησε την πόρτα απαλά, τυπικά και μπήκε μέσα. Οχτώ κρεβάτια σε δύο σειρές, όλα γεμάτα άντρες, με επιδέσμους και ορούς. Σε έναν από αυτούς μια ψηλή νοσοκόμα ψηλή έκανε μια ένεση στο μπράτσο. Περιπλανήθηκε το βλέμμα του και είδε από μακριά τον Χρήστο. Διστακτικά πλησίασε στο κεφάλι του κρεβατιού.

«Καλημέρα».

Ο Χρήστος ήταν ξαπλωμένος και ακίνητος. Το σεντόνι πεταγμένο δεξιά. Αν και τα χείλη του δεν κουνήθηκαν ιδιαίτερα, από το ύφος των ματιών, ο συγγραφέας κατάλαβε ότι ο Χρήστος χαμογέλασε. Το δέρμα του ήταν άσπρο σαν πανί από την ταλαιπωρία, μα τα μάτια του κινούνταν με νεύρο. Σωληνάκια τον κρατούσαν δέσμιο στο κρεβάτι, ένας ορός, ένα άλλο πιο χοντρό που κατέληγε σε σακουλάκια με κίτρινο υγρό. Η πλάτη του ανασηκωμένη. Δεξιά ένα κομοδίνο με ένα μπουκάλι νερό πάνω.

«Καλώς ήρθες. Για την ακρίβεια σε ευχαριστώ που ήρθες. Να, εκεί έχει μια καρέκλα, πάρ' την και κάτσε», είπε

ο νεαρός άντρας. Ο κύριος Κ πήρε την καρέκλα και την έστησε ανάμεσα στο κρεβάτι του άστεγου και στο κρεβάτι ενός ηλικιωμένου με λίγα μαλλιά στην κεφαλή, που στεφάνωναν μια λεία επιδερμίδα, άτριχη.

«Πονάς; Πώς νιώθεις;» ρώτησε ο κύριος Κ προσπαθώντας να σπάσει τον πάγο της γνωριμίας.

«Όχι, καθόλου. Αντίθετα νιώθω μεγάλη δύναμη μέσα μου. Αυτές οι ενέσεις είναι θαυματουργές». Κοίταξε τον κύριο Κ στα μάτια σαν να ήθελε να διαβάσει την ψυχή του και είπε: «Εμένα με λένε Χρήστο και θέλω να σε ευχαριστήσω για ό,τι έκανες για μένα». Τα μάτια κουνήθηκαν, έδειχναν ξύπνια, κοφτερά.

«Σιγά, δεν έκανα και τίποτα. Εμένα με λένε κύριο Κ», απάντησε ο συγγραφέας, αφήνοντας να απλωθεί ένα φιλικό χαμόγελο κάτω από τη μύτη του και σταύρωσε τα χέρια στο ύψος του γονάτου.

«Μην το λες. Είναι η πρώτη φορά εδώ και πολλά χρόνια που άλλος άνθρωπος πιάνει το χέρι μου. Δεν είναι λίγο αυτό».

«Υπερβάλλεις, τι είσαι, εξωγήινος;» προσπάθησε να αστειευτεί ο συγγραφέας.

«Περίπου, βλέπεις εγώ είμαι ένα παράσιτο για την κοινωνία σας». Το κεφάλι του αναδεύτηκε στο παχύ μαξιλάρι. Αυτό το «σας» έκανε τον κύριο Κ να αισθανθεί σαν να χτυπούσε την πόρτα ενός άλλου κόσμου. «Ένα τσιμπούρι που κρύβεται στον κορμό της κοινωνίας. Περιμένει να αφαιμάξει τα πολύτιμα αγαθά σας, όχι γιατί τα επιθυμεί, αλλά γιατί τα έχει ανάγκη. Τον τρόπο ζωής σας, τη φαινομενική ελευθερία σας, την απεχθάνομαι. Απλά τσιμπάω

λίγο απ' το φαγητό σας, το νερό σας, τον αέρα σας και αμέσως μετά κρύβομαι καλά στον κορμό. Εσείς κοιτάτε το δάσος της κοινωνίας σας. Εγώ κρύβομαι ανάμεσα, μα δεν με βλέπετε. Δεν θέλετε να με δείτε». Τα μάτια του είχαν καρφωθεί στο ταβάνι, πλούσια μαλλιά, λιγδιασμένα απλώνονταν στο λευκό σεντόνι. Πρόσθεσε τραβώντας τις σκέψεις του: « Φλυαρώ άνευ λόγου. Ξέχνα τα αυτά, πες μου, πώς και βρέθηκες εκεί, εκείνη την ώρα;»

«Μένω στο δρόμο όπου χτύπησες. Από πάνω τα είδα όλα, από το παράθυρό μου. Και τον τσακωμό σας και το χτύπημα αυτής της μέγαιρας. Το πιστεύεις ότι ισχυρίζεται ότι εσύ πετάχτηκες στο δρόμο και δεν πρόλαβε ν' αντιδράσει; Ότι εσύ ήθελες να αυτοκτονήσεις;»

Ο Χρήστος βάζοντας δύναμη στα χέρια του, προσπάθησε να κάτσει καλύτερα στο κρεβάτι. Μόλις βολεύτηκε είπε:

«Η αλήθεια είναι ότι νευρίασα πολύ εκείνη την ώρα. Δεν περίμενα να μου μιλήσει έτσι. Έβρισε τη μάνα μου και αυτό μ' έβγαλε εκτός εαυτού. Η αντίδραση μου δεν ήταν και τόσο ευγενική. Δεν μου λες, εσύ είπες στην αστυνομία αυτά που είδες ή υποστήριξες τη δικιά της άποψη;»

«Φυσικά και είπα αυτά που είδα. Τι περίμενες να πω; Αφού εσύ δεν προσπάθησες να αυτοκτονήσεις», είπε ο Κ και ένα χαμόγελο τόνισε την τελευταία παρατήρηση του.

«Χμ... αυτό δεν έπρεπε να το κάνεις», απάντησε σιγανά ο Χρήστος.

«Μα τι λες; Αφού αυτή είναι η αλήθεια», απάντησε με κόμπο, ο κύριος Κ μην πιστεύοντας τα λόγια του Χρήστου.

«Όχι! Όχι! Από τα μισόλογα των γιατρών, υποψιάζομαι ότι μόνο ένα θαύμα μπορεί να με σώσει. Και επειδή δεν

πιστεύω στα θαύματα, δεν βλέπω το λόγο γιατί πρέπει να καταστρέψω μια ζωή φεύγοντας».

«Τι λες! Δεν χρειάζονται θαύματα για να ζήσεις. Μόνο να πέσει το ζάχαρο και θα σε εχειρήσουν. Και το άλλο; Θα αφήσεις την κοπέλα έτσι; Και η αλήθεια;»

«Η αλήθεια είναι αυτή που είπες, αλλά για σκέψου εσύ που είδες την κοπέλα, σου θύμισε δολοφόνο;»

«Όχι, αλλά δεν καταλαβαίνω...»

«Έχεις την εντύπωση ότι μετά από αυτό θα το ξανακάνεις; Αν την κατηγορήσουν για φόνο με πρόθεση, θα πάει φυλακή και θα καταστρέψει την καριέρα της, τα νιάτα της και ό,τι άλλο έχει».

«Και πάλι δεν καταλαβαίνω. Τι σε νοιάζει εσένα;» Ο τόνος του συγγραφέα ήταν απόλυτος.

«Τι με νοιάζει; Για σκέψου: αφού εκτίσει τα χρόνια της στη φυλακή, μόλις βγει έξω η ψυχή της θα έχει αγριέψει τόσο που όποιον άστεγο βλέπει θα τον πατάει με το αμάξι. Εντάξει, τραβηγμένο, αλλά το νόημα το κατάλαβες. Αν της δώσω μια ευκαιρία μπορεί ο κόσμος να γλιτώσει από έναν ακόμα κακό άνθρωπο. Ούτος ή άλλως, είτε πάει φυλακή είτε όχι, εγώ θα πεθάνω», είπε ο άστεγος αφήνοντας τον κύριο Κ δίπλα του να τον κοιτάει αποσβολωμένος.

«Μα αυτά που μου λες είναι απίθανα. Δεν θες να εκδικηθείς; Δεν ζητάει η ψυχή σου να λάμψει η αλήθεια;» είπε ο συγγραφέας κοιτάζοντας με γουρλωμένα μάτια τον άστεγο, που πλέον η μορφή του είχε πάρει αγγελική όψη.

«Να εκδικηθώ; Η εκδίκηση είναι το βάρος του εγωισμού που κουβαλάει κάθε άνθρωπος. Η ανάγκη για επιβίωση της ανωτερότητας μας στον κοινωνικό ιστό, στην

ψυχοφάγα όρεξη μας. Είναι το προσωπείο της αλαζονείας και του εγωκεντρισμού μας. Εγώ έχω παραιτηθεί εδώ και χρόνια απ' αυτά τα συναισθήματα. Το αντάλλαγμα για να αποκτήσω τον Χρήστο –εμένα δηλαδή– ήταν να χάσω τα πάντα και να ζω από το τίποτα και για το τίποτα.

»Όσο για την ψυχή που μου ανέφερες, πράγματι η ψυχή είναι αυτή που επιβάλλει τα συναισθήματα, αλλά πολλές φορές σε παρασύρει σε λανθασμένα μονοπάτια. Θεες ένα παράδειγμα ζωντανό; Ορίστε, ο κύριος στο δίπλα κρεβάτι είχε το όνειρο να γίνει πολιτικός. Η ψυχή του το ζητούσε απεγνωσμένα. Η ψυχή όμως δεν ρωτούσε τη λογική που έλεγε ότι είναι μεγάλος σε ηλικία και δεν θα άντεχε αυτήν την ταλαιπωρία. Η ψυχή του επίσης είναι αγνή, όπως και αυτός άλλωστε, αλλά ο κόσμος γύρω του δεν είναι. Απόδειξη είναι η συνέχεια της ιστορίας του.

»Έμαθε λοιπόν ότι αυτοί που τον προτείνανε για δήμαρχο, στην ουσία τον θέλανε υποψήφιο επειδή επιθυμούσαν να βγει ο αντίπαλος! Πίστευαν ότι αν ο κύριος αυτός δίπλα μας, κατέβαινε υποψήφιος, το κόμμα του θα έχανε τις εκλογές και ο αντίπαλος που χρημάτιζε αρκετό κόσμο –άρα και αυτούς– θα έβγαινε πανηγυρικά λόγω του ότι ο κύριος στο δίπλα κρεβάτι δεν είχε καν σκεφτεί να υποσχεθεί τίποτα σε κανέναν. Βλέπεις η πίστη του –συναισθημα που παράγει η ψυχή– είχε αγνούς στόχους, αλλά η ωμή πραγματικότητα τον τσάκισε και τον έστειλε εδώ στο δίπλα κρεβάτι με καρδιακό επεισόδιο. Καλή η πίστη στα όνειρά μας και το αίσθημα του δίκαιου, αλλά καμιά φορά τις καταστάσεις πρέπει να τις ζυγίζουμε χρησιμοποιώντας βαρίδια λογικής και όχι συναισθήματος».

Τη συζήτηση την άκουγε και ο κύριος δίπλα, που με βουρκωμένα μάτια πετάχτηκε να συμπληρώσει:

«Ο κύριος Χρήστος έχει δίκαιο. Είμαι μεγάλος και έχω δει πολλά, μα τω Θεώ πίστευα σε ένα όνειρο που τελικά με τσάκισε». Κούνησε το κεφάλι ελαφρά και σιγομουρμούρισε: «Πρέπει να πω ότι είναι ένας πολύ σπουδαίος άνθρωπος, πολύ γρήγορα με κέρδισε με τις απόψεις του. Χρειάζεται και η λογική δυστυχώς, η καρδιά μας είναι αδύναμη και οι σκέψεις που έρχονται από εκείνο το σημείο του σώματος ενστικτώδεις».

«Χωρίς την καρδιά, θα ήμασταν ζώα τετράγωνης λογικής», αντέτεινε ο κύριος Κ.

«Και τώρα τι είμαστε;» απάντησε ο Χρήστος φιλοσοφώντας.

Ο συγγραφέας είχε τυλιχθεί σε σκέψεις. Από τη μία τα θεωρούσε παλαβά αυτά που άκουγε, αλλά κάτι μέσα του τον ανακάτευε ευχάριστα στην επιχειρηματολογία του Χρήστου. Μέσα σε ένα νοσοκομείο, παρέα με έναν άστεγο και έναν κύριο κάποιας ηλικίας, να ακούει φιλοσοφίες που σπάνια κανείς έχει την ευκαιρία να συζητήσει. Ένας διάλογος ανώτερος, εξωπραγματικός για το κρύο κτήριο που περιέβαλε εκείνους τους ανθρώπους. Σαν γλάστρα σαπισμένη απ' την πολυκαιρία που φιλοξενεί έναν πανέμορφο ανθισμένο υάκινθο ή ένα γιασεμί που μυρίζει υπέροχα σε ένα γκρεμισμένο σπίτι. Αντέδρασε:

«Δεν ξέρω. Απ' τη μια μου λες ότι είσαι τσιμπούρι, ότι δεν ανήκεις δηλαδή στην κοινωνία και απ' την άλλη, θες να σώσεις έναν άνθρωπο της κοινωνίας που μισείς και ο οποίος σε χτύπησε με το αυτοκίνητο του. Δεν είναι οξύμω-

ρο όλο αυτό;»

«Δεν ξέρω. Δεν ένιωσα ποτέ ότι μισώ κανέναν. Απλά δεν θέλω να εμπεριέχομαι σ' αυτήν την κοινωνία που υπονοεΐς», απάντησε ο Χρήστος και έκλεισε για λίγο τα μάτια.

Ο κύριος Κ στάθηκε να κοιτάζει το νεαρό άντρα. Δεν ήξερε αν πρέπει να τον θαυμάσει ή να τον ζηλέψει που διατηρούσε τη σκέψη του ακμαία παρ' όλη την κατάσταση. Δεν ήξερε αν άνηκε πραγματικά σε κόσμο διαφορετικό απ' το δικό του. Και ο ίδιος, σε ποιον κόσμο κατοικεί; Αλλά αν υποθέσουμε ότι υπάρχουν οι δύο κόσμοι, εκείνη τη μοναδική στιγμή κατάφερε να τον δει πέρα από τα ρούχα, την απλυσιά και το αξύριστο πρόσωπο. Με αυτήν τη σκέψη, αυτόματα αντιλήφθηκε την είσοδο του στον κόσμο του Χρήστου. Ενός κόσμου όπου δεν υπήρχαν πλούσιοι και φτωχοί, δεν υπήρχαν εγωισμοί και εκδικήσεις. Ενός κόσμου πολύ μακρύτερα από το δικό του.

Ένας θόρυβος και οι σκέψεις κόπηκαν απότομα. Η πόρτα άνοιξε και μπήκε μέσα φουριόζος ο κύριος Πολυδεύκης. Φορούσε κουστούμι μπλε με γραβάτα –ντύσιμο ασυνήθιστα επίσημο για νοσοκομείο. Πλέον όμως τίποτα δεν θα μπορούσε να κάνει εντύπωση του κυρίου Κ. Ο Αστυνόμος πλησίασε το κρεβάτι και είπε ευγενικά:

«Καλημέρα σας. Ονομάζομαι Πολυδεύκης Σταματίου και είμαι ο αξιωματικός που έχω αναλάβει την υπόθεση σας. Βρίσκομαι εδώ για να πάρω κατάθεση από τον κύριο Χρήστο Αρβανίτη», είπε με ελαφρό χαμόγελο. «Θα προσπαθήσω να είμαι σύντομος», πρόσθεσε και έβγαλε από την τσέπη του μπλοκάκι σημειώσεων και στυλό.

«Μπορείτε να μου πείτε τι συνέβη; Πείτε μου ό,τι θυμά-

ΣΤΕ».

Ο Χρήστος κοίταξε με προσοχή τον Αστυνόμο και είπε: «Ήθελα να αυτοκτονήσω και πετάχτηκα στη μέση του δρόμου. Η φουκαριάρα δεν πρόλαβε να σταματήσει και με χτύπησε».

«Είπατε ότι εσείς πέσατε πάνω στο αυτοκίνητο;» επανέλαβε ο κύριος Πολυδεύκης έκπληκτος.

«Ναι, εγώ έπεσα πάνω στο αυτοκίνητο», απάντησε πάλι ο Χρήστος. Ο κύριος Πολυδεύκης κοίταζε επίμονα και με απορία. «Ο κύριος Κ που κάθεται δίπλα σας, μας είπε άλλα».

«Θα τα μπέρδεψε τότε. Σημειώστε αυτό που σας είπα και μην το ψάχνετε περισσότερο», είπε απότομα ο Χρήστος, σαν να ήθελε να κλείσει τις κουβέντες του. Ο αστυνόμος στηρίχθηκε στο άλλο πόδι, πέρασε το χέρι στα μαλλιά του δείχνοντας την αμνηχανία του. Στράφηκε στο συγγραφέα. «Κύριε Κ, θα θέλατε να προσθέσετε κάτι στην κατάθεση σας κάτω από αυτές τις συνθήκες; Φυσικά ό,τι έχετε πει δεν αλλάζει, απλώς να προσθέσουμε κάτι που θα θέλατε να επισημάνετε;»

Ο κύριος Κ δεν απάντησε. Κοίταζε τον αστυνόμο στα μάτια και έφερε στο νου του τα λόγια του Χρήστου λέξη προς λέξη. *Ποιο το όφελος να επιμείνει;*

«Ίσως... Ίσως να υπερέβαλα λιγάκι... Στο κάτω-κάτω από το τζάμι του σπιτιού μου είδα ό,τι είδα, μπορεί και να έσφαλα», είπε ο συγγραφέας συνεσταλμένα. Ο ηλικιωμένος κύριος στο δίπλα κρεβάτι χαμογέλασε και παρατήρησε τον Αστυνόμο που είχε σαστίσει. Σαν μικρή έκρηξη ηφαιστείου, ο Αστυνόμος φούντωσε τα λόγια του:

«Μα καλά είναι δυνατόν! Αφού όλοι ξέρουμε τι έγινε. Θα αφήσετε αυτήν την κοπέλα και τον ξιπασμένο δικηγόρο να γελάνε εις βάρος σας; Δεν είναι λογικό! Άμα υποστηρίξετε αυτήν την κατάθεση και δεν κάνετε μήνυση εις βάρος της κοπέλας – που δεν θα κάνετε, από ό,τι καταλαβαίνω– θα της γίνει ποινικό δικαστήριο για ατύχημα εξ αμελείας. Με αυτόν το δικηγόρο που έχει θα αθωωθεί ή θα πληρώσει ελάχιστα. Αν πάλι κάνετε μήνυση, το λιγότερο θα λάβετε μια γερή αποζημίωση, δεν σας ενδιαφέρει ούτε αυτό;»

Κανείς δεν απάντησε. Ο Χρήστος χωρίς να μετακινηθεί απάντησε με απαλή φωνή: «Νομίζετε ότι μ’ ενδιαφέρει στην κατάσταση μου;»

Ο Αστυνόμος τον κοίταξε στα μάτια, είχε κάτι το περίεργο το πρόσωπο του που δυσκολεύτηκε να το ξεδιαλύνει στην αρχή, μα αργότερα μπόρεσε να το περιγράψει. Ο Χρήστος ήταν ήρεμος. Ούτε νευριασμένος, ούτε κουρασμένος, ούτε αγανακτισμένος. Απλώς ήρεμος. Σαν ένας άνθρωπος που έχει λύσει το πρόβλημα της ζωής του, καμία υπόθεση δεν τον ακουμπά, κανένα χρέος δεν κάθεται στο πίσω μέρος του μυαλού του, καμία υποχρέωση, τίποτα. Έχει την όψη ενός μωρού. Δεν τον απασχολεί τίποτα παραπάνω από το στομάχι του. Για αυτόν τον άνθρωπο ο εαυτός του είναι υπεραρκετός, είναι αυτάρκης με όλη τη σημασία της λέξης. Έδινε την εντύπωση ότι και ένα εκατομμύριο ευρώ να του έβαζε κανείς δίπλα του, δεν θα γύρναγε να τα κοιτάξει. Το μέλλον του με το παρόν του, ήταν μια ευθεία. Άκαμπτη, ανεξάρτητη και ίδια. Δεν έλπιζε σε κάτι, γιατί τίποτα δεν του έλειπε, δεν αναζητούσε, γιατί είχε βρει τα πάντα.

Σαν να ήθελε να επιβεβαιώσει ότι μιλούσε στον ίδιο άν-

θρωπο, ο Αστυνόμος έβγαλε ένα χαρτί από την τσέπη του και διάβασε με επισημότητα:

«Λέγεστε Χρήστος Αρβανίτης, γεννηθήκατε το 1966 στη Λάρισα από Κύπριους γονείς, την Κατερίνα και τον Αλέξανδρο. Η μητέρα σας πέθανε από καρκίνο το 1996 και ένα χρόνο μετά ο πατέρας σας από ανακοπή καρδιάς. Νοσηλευτήκατε και οι δύο στο ίδιο νοσοκομείο που βρισκόμαστε σήμερα. Τελειώσατε το λύκειο στη Λάρισα και μετά κατεβήκατε στην Αθήνα να σπουδάσετε. Γραφτήκατε στη Φιλοσοφική, αλλά πτυχίο δεν πήρατε. Διαβάζω εδώ μέσα για ένα γάμο με τη Βάσω Κυριαζή την οποία και κηδέψατε πριν τρία χρόνια. Συμμετείχατε σε περιβαλλοντολογικές οργανώσεις, είχατε προσχωρήσει στη Νεολαία του Κουμμουνιστικού κόμματος απ' όπου και διαγραφήκατε. Κανένα πρόστιμο, καμία πινακίδα στο όνομα σας, κανένα σπίτι στο όνομα σας...»

«Πρέπει να τα διαβάσουμε όλα;» πετάχτηκε ο Χρήστος, μόνο που δεν ήταν νευριασμένος που ο αστυνόμος διάβαζε τη ζωή του μπροστά σε όλους, αλλά ήρεμος. «Απλά δεν ενδιαφέρει κανέναν η ζωή μου. Γι' αυτό σας παρακαλώ να σταματήσετε».

«Ναι, έχετε δίκιο...» παραδέχτηκε ο Αστυνόμος και πρόσθεσε απρόθυμα: «Ωραία λοιπόν. Η υπόθεση έκλεισε. Έχετε να προσθέσετε κάτι;» ρώτησε βάζοντας ταυτόχρονα το μπλοκάκι στην τσέπη του.

«Όχι».

«Θα τα καθαρογράψω σε μια κόλλα αναφοράς και θα σας τη στείλω να την υπογράψετε». Ο Αστυνόμος χαιρέτισε ευγενικά και απομακρύνθηκε από το κρεβάτι. Στην

πόρτα κοντοστάθηκε σαν να ήθελε να πει κάτι ακόμη, αλλά αλλάζοντας γνώμη βγήκε γρήγορα από το δωμάτιο.

Ο Χρήστος γύρισε το κεφάλι του στο συγγραφέα και του είπε:

«Κάνε μου μια τελευταία χάρη. Πες στους γιατρούς αν μπορούν να με κρατήσουν ζωντανό μέχρι το βράδυ. Δεν θέλω να πεθάνω μέρα...» Το τελευταίο δεν το κατάλαβε ο συγγραφέας, αλλά δεν ήταν ώρα να ρωτήσει. Μια ανατριχίλα τον έζωσε· δεν ήθελε να ανοίξει συζήτηση για τον εποικημένο θάνατο.

«Θες κάτι απ' το κυλικείο; Πάω να πάρω έναν καφέ, νομίζω τον χρειάζομαι».

Η Εκδίκηση

Μετά από μία ώρα περίπου ο κύριος Πολυδεύκης έφτασε επιτέλους πίσω στο τμήμα. Το πρόγραμμά του ήταν μετά το νοσοκομείο να σχολάσει και να πάει σπίτι. Αλλά το πρόγραμμα άλλαξε. Έπρεπε να κλείσει και αυτός μια εκκρεμότητα, αλλιώς δεν θα ψύχαζε.

Μπήκε από την κεντρική είσοδο και κατευθύνθηκε προς τις σκάλες που οδηγούσαν στο υπόγειο. Κατέβηκε και βρέθηκε μπροστά στο φρουρό των κρατητηρίων. Αφού τον χαιρέτισε έβγαλε από τη μέσα τσέπη του σακακιού του ένα στυλό να υπογράψει στο βιβλίο επισκέψεων, όπως συνήθιζόταν. Κοντοστάθηκε και είπε:

«Μπορεί αυτή η επίσκεψή μου στην κυρία να μείνει με-
ταξύ μας Γιώργο;»

Ο ψηλός αστυφύλακας με τα σταχτί μαλλιά, τον κοίταξε για λίγο και είπε: «Τρίτη πόρτα αριστερά. Πάρτε το κλειδί».

Ο Αστυνόμος σταμάτησε έξω από την πόρτα και έβαλε το χέρι στην τσέπη. Έβγαλε ένα μικρό δημοσιογραφικό κασσετοφωνάκι και πάτησε το πλήκτρο εγγραφής πριν ανοίξει την πόρτα. Μέσα στο μικρό δωμάτιο με τους ξεβαμμένους τοίχους η μόνη διακόσμηση ήταν ένας πάγκος κολλημένος στον τοίχο και πάνω από αυτόν ένα μικρό παράθυρο απ' όπου δειλά έμπαινε φως. Πάνω εκεί στον πάγκο καθόταν η νεαρή οδηγός με το άσπρο ταγιέρ και τις γόβες. Το κραγιόν της πλέον είχε μουτζουρωθεί στα χείλια και τα μαλλιά της ήταν ανακατεμένα. Από το ύφος της και μόνο

μπορούσε να φανταστεί ότι εκείνος ο άνθρωπος ποτέ δεν πίστευε ότι μπορούσε μία μέρα να βρεθεί εκεί.

«Καλημέρα», είπε ευγενικά ο κύριος Πολυδεύκης.

«Πόσο θα κάτσω εδώ;» ρώτησε αμέσως η νεαρή οδηγός, παρακάμπτοντας τις όποιες ευγένειες.

«Μέχρι αύριο το πρωί είναι σίγουρο. Μετά θα αποφανθεί ο εισαγγελέας. Βλέπεις υπάρχει και το πρόβλημα ότι αν πεθάνει ο άστεγος –πράγμα πιθανό σύμφωνα με τους γιατρούς–, αντί για κατηγορία ατυχήματος με πρόθεση, θα κατηγορηθείς και για φόνο, και τότε το πράγμα αλλάζει».

«Ναι, αλλά θα είναι εξ αμελείας, όχι με δόλο. Αυτό είναι τελειώς διαφορετικό», απάντησε αμέσως η νεαρή με σοβαρό ύφος.

«Χμ... Τα στοιχεία που έχω στα χέρια μου λένε άλλα», είπε ο αστυνόμος σαρκαστικά. «Πρώτον, βρέθηκε άλλη μία καταγγελία ενός μάρτυρα που υποστήριξε τα λεγόμενα του κύριου Κ, άρα έχουμε δύο αυτόπτες μάρτυρες. Δεύτερον, το αυτοκίνητό σας εξετάστηκε και έχει βαθουλώματα στο κέντρο του προφυλακτήρα και όχι στην άκρη όπως θα ήταν λογικό αν είχε πεταχτεί από την αριστερή μεριά το θύμα, και τρίτον και κυριότερο έχουμε την κατάθεση του ίδιου του θύματος που αναφέρει ότι ανταλλάξατε βρισιές και για να τον εκδικηθείτε πατήσατε γκάζι για να τον χτυπήσετε». Κάθε λέξη έβγαινε από το χείλη του Αστυνομικού αργά και απολαυστικά. Στο άκουσμα των στοιχείων η νεαρή οδηγός σκιάχτηκε και το πρόσωπο της μαύρισε.

«Θέλω το δικηγόρο μου. Μόνο μαζί με αυτόν μπορώ να απαντήσω», αντέδρασε.

«Δυστυχώς ο δικηγόρος σας δεν είναι εδώ. Εσείς δεν

μπορείτε να απαντήσετε; Από ό,τι διάβασα στο φάκελό σας σπουδάζετε νομική, άρα είστε σε θέση να απαντήσετε».

Από το μάτια της νεαρής οδηγού άρχισαν δάκρυα να αναβλύζουν και, για να κρύψει την ασχήμια της, σκέπασε με τα χέρια το πρόσωπό της. Πλέον το κλάμα της είχε γίνει ένα γάργαρο βουητό που αντιλαλούσε στους τοίχους του μικρού δωματίου. Ο κύριος Πολυδεύκης δεν σταμάτησε εδώ όμως. Ήθελε να τσακίσει τον εγωισμό αυτού του κοριτσιού τελείως και μέχρι εκείνη τη στιγμή τα κατάφερνε μια χαρά.

«Επίσης θα προστεθεί και η κατηγορία παραπλάνησης των δικωτικών αρχών και ψευδομαρτυρία. Κυρία μου σας βλέπω να σαπίζετε στη φυλακή για πολύ καιρό. Η δολοφονία και το ψέμα είναι από τα μεγαλύτερα εγκλήματα, αυτό πρέπει να το ξέρετε. Στην καλύτερη περίπτωση μετά από χρόνια θα βγείτε από μία φυλακή και θα είστε το ίδιο άστεγη όσο και το άτυχο θύμα που σκοτώσατε. Μπορείτε να φανταστείτε την εικόνα κυρία μου; Η ομορφιά σας θα σβήσει μέσα σε λίγα μόνο χρόνια».

Το κλάμα της κοπέλας είχε γίνει ποταμός που αστεϊρευτα ανέβλυζε από κάθε ιστό του σώματος της. Αναφιλητά στέγνωσαν το στομάχι της και μετά το τίναξαν μακριά, μάζεψε η σάρκα στο πρόσωπο της. Δεν μπόρεσε να ελέγξει τον τρόπο της φυλακής. Είχε ακούσει, είχε διαβάσει. Ανακατεύτηκε. Να γλείφει τον κάθε βρομιάρη, να στήνεται στις ορέξεις του, να πίνει καθημερινά το ποτήρι του εξευτελισμού. Ήξερε πολλά για τις γυναίκες που είναι φυλακισμένες. Καλύτερα πόρνη, παρά αυτό. Θα γίνει σκεύος

ηδονής, ένα καθίκι που όλοι θα χέζουν μέσα του. Η καρδιά της στο στήθος βροντοκοπούσε. Ένωσε ένα σπάσιμο, η ψυχή -τι αστείο που ακούγεται να λες εκείνη τη στιγμή «η ψυχή μου»- ε, ναι η ψυχή, είχε γίνει μαύρη. Γκρίζα ρούχα και αλουμινένιοι δίσκοι. Κάγκελα και σιδεριές που κλείνουν με θόρυβο. Ο φύλακας με τα σάπια δόντια. «Γδύσου». Ο Διευθυντής με αυστηρό ύφος: «Δεν θέλω φασαρίες εδώ μέσα». Πόσα μπορεί να μπλέξει ένα μυαλό σε δεκάτα δευτερολέπτου; Πόσες αυτοχειρίες μπορεί να καταφέρει η σκέψη;

Σκέψου! Πίεσε τον εαυτό της, σαν τον πνιγμένο που παλεύει προς την επιφάνεια. *Σκέψου!* Βγες απ' το λαβύρινθο του τρόμου. *Σκέψου!*

Να πέσει στα πόδια του Αστυνόμου να τον παρακαλέσει; Βλακεία. Να κοιμηθεί μαζί του; Ανόητο.

Πήρε βαθιά ανάσα και κράτησε την αναπνοή της. Η άπνοια έδενε όλες τις σκέψεις μαζί. Στην εκπνοή, χάραξε μια νέα λογική απόφαση στιγμής μέσα της. Να σωπάσει για να φύγει ο εφιάλτης, να κλείσει τα αυτιά της από εκείνον το θόρυβο που την τρομάζει. Αυτήν την ανόητη σκέψη έκανε, αλλά ο Αστυνόμος σαν να μάντεψε την επιλογή της, αποφάσισε να την πιέσει περισσότερο.

«Προβλέπω να πηγαίνεις σε γυναικείες φυλακές, θήβα το πιθανότερο. Οι “κυρίες” που θα σε φυλάνε, είναι πολύ ευγενικές. Και μόνο οι κοιλικές εξετάσεις με το δάχτυλο θα σε κάνουν να μισήσεις τα πάντα πάνω στο κορμί σου, για να μην μιλήσω για τις “εξυπηρετήσεις” εκεί μέσα. Ω ναι, ο καθωσπρεπισμός σου θα πουληθεί και θα αγοραστεί χίλιες φορές». Ο πληθυντικός ευγενείας είχε μετα-

τραπεί προσωρινά σε ενικό, απότομο, δηκτικό.

«Σταματήστε!» ούρλιαξε η Ευρυδίκη και τύλιξε με τα χέρια το κορμί της. «Ήταν μια λάθος στιγμή».

«Μια λάθος στιγμή; Νομίζω ότι το έχετε δει λίγο επιπόλαια. Λάθος στιγμή μπορεί να είναι οτιδήποτε άλλο εκτός από αυτό. Λάθος στιγμή να προσπαθήσετε να παθήσετε έναν άνθρωπο; Τι περιμένατε να γίνει; Να τον τρομάξετε; Να δείξετε ότι είστε ανώτερη του;» Τα λόγια του Αστυνόμου ήταν αφρισμένα, νευριασμένα. «Φαντάζομαι ότι μεγαλώσατε σε περιβάλλον όπου ζούσατε σαν βασίλισσα. Σίγουρα, όταν ήσασταν μικρό κορίτσι, οι συγγενείς σας τιμούσαν το μάγουλο και μουρμουρίζανε “τι γλυκό κορίτσι και έξυπνο”, ο περίγυρος θα σας αντιμετώπιζε σαν παιδί θαύμα.

»Η ζωή περνούσε μέσα απ’ τα δάχτυλα σας, σαν πολύτιμο δαχτυλίδι. Ποτέ σας δεν πιάσατε τη λάσπη του πεζοδρομίου, δεν νιώσατε πείνα, δεν νιώσατε την απελπισμένη ανάγκη να μιλήσετε με κάποιον, όλοι σας έκαναν παρέα να ακούσουν τη γνώμη σας, το χιούμορ σας. Νομίζω ότι σύντομα αυτός ο κόσμος θα καταρρεύσει σαν χάρτινος πύργος. Το έχω δει πολλές φορές σ’ αυτήν τη δουλειά και πιστέψτε με δεν είναι ευχάριστο, αλλά σίγουρα είναι αληθινό».

Το σκοτεινό της πρόσωπο, τα υγρά μαγουλά της, τα αναφιλητά δεν την άφηναν να απαντήσει, δεχόταν τα λόγια του Αστυνόμου σαν μαστίγιο. Κάθε λέξη και αίμα.

Ο κύριος Πολυδεύκης δεν είχε κάτι άλλο να προσθέσει για να λυγίσει περισσότερο την ψυχολογία της κοπέλας. Το μόνο που είπε προτού κλείσει την πόρτα πίσω του ήταν:

«Το άσπρο σας ταγιέρ, η ομορφιά σας και το καλό σας οικογενειακό όνομα, τα καταστρέψατε την ώρα που υποτιμήσατε μια ανθρώπινη ζωή. Δεν διαφέρετε κυρία μου σε τίποτα απ' τους πιο ψυχρούς δολοφόνους που έχω γνωρίσει. Μάλλον χειρότερη είστε, τουλάχιστον αυτοί παραδέχονταν τα εγκλήματα τους». Τα λόγια αυτά ήχησαν στη νεαρή οδηγό σαν το τελευταίο σφυροκόπημα πάνω στο καρφί του σταυρού.

Ο Αστυνόμος έκλεισε την πόρτα πίσω του με θόρυβο, αφήνοντας μέσα στο δωμάτιο ένα ανθρώπινο ον να σκίζει λυσσαλέα το εγώ του. Ακόμα και όταν αυτή η γυναίκα αφηνόταν ελεύθερη την άλλη μέρα το πρωί, ο εγωισμός της δεν επρόκειτο ποτέ ξανά να εμφανιστεί. Αυτό πίστευε ο κύριος Πολυδεύκης και για αυτόν το λόγο έφυγε ανάλαφρος από το αστυνομικό τμήμα. Το ψυχολογικό τρυκ είχε βρει το στόχο του. Ο άστεγος έστω και για ένα βράδυ πάτησε κάτω τον ψυχρό εγωισμό της νεαρής οδηγού, ακόμα και χωρίς να το γνωρίζει.

Η γυναίκα δεν είχε πει κάτι που να επιβαρύνει τη θέση της, το κασετόφωνο δεν είχε βοηθήσει. Μάλλον τελικά θα τη γλιτώσει από τα νομικά παρατράγουδα, αλλά ποτέ από την ίδια την ψυχή της.

Ο κύριος Πολυδεύκης μπήκε στο αυτοκίνητο, η κατάθεση του Χρήστου μπορούσε να συνταχθεί και την επομένη, δεν βιαζόταν να πάρει υπογραφή. Κρατώντας το τιμόνι σφικτά, σιγοτραγουδούσε ένα τραγούδι που μιλάγε για ήλιους και λυτρωτικά φεγγάρια...

Το τέλος

Όταν γύρισε από το κυλικείο, ο συγγραφέας βρήκε τον Χρήστο να κοιμάται. Στην αρχή ανησούχησε, αλλά αφού αφουγκράστηκε την αναπνοή του, έκατσε στην καρέκλα και περίμενε να ξυπνήσει.

Κατά τις εξίμιση το απόγευμα ο άστεγος άνοιξε τα μάτια του δειλά και είδε τον Κ να συζητάει με τον ηλικιωμένο κύριο δίπλα του για βιβλία και αγαπημένους συγγραφείς. Ένα χαμόγελο ζωγραφίστηκε μέσα στα ατημέλητα γένια του. Τα τελευταία χρόνια όπου και να ξύπναγε κανένα πρόσωπο δεν ήταν στο προσκεφάλι του. Και τώρα ήταν. Ένας άγνωστος μα τόσο πολύ κοντινός. Ένωθε όμως τρομερά εξασθενημένος.

Λίγα λεπτά αργότερα ήρθε ένας γιατρός στο θάλαμο –άλλος, όχι αυτός που είχε μιλήσει στο συγγραφέα– και άρχισε να εξετάζει τον άστεγο. Αφού του πήρε αίμα, του έκανε ένα τσίμπημα στο δάκτυλο με ένα μηχανήμα για να εξετάσει το ζάχαρο. Όταν το μηχανήμα έκανε έναν ηλεκτρονικό ήχο ο γιατρός συνοφρυώθηκε. Έβγαλε μια ένεση απ' την τσάντα του, ρύθμισε τις μονάδες σε μια ροδέλα που είχε το πάνω μέρος της σύριγγας και την έχωσε στην κοιλιά του άστεγου, προσεκτικά μην τον πονέσει.

«Ελπίζω σιγά-σιγά να πέσει...» είπε ο γιατρός. Κοίταξε τα πόδια του άστεγου κάτω από το σεντόνι και, αφού σημείωσε κάτι σε ένα χαρτί, έδωσε ένα θερμόμετρο στον άστεγο να το βάλει στη μασχάλη του. Τρία λεπτά αργότερα ο γιατρός εξέτασε στο φως την ένδειξη του θερμόμετρου

και έγραψε κάτι σε ένα χαρτί πριν εξαφανιστεί.

Το απόγευμα πέρασε απλά για τον κύριο Κ, συζητώντας θέματα ποικίλα και χιλιοειπωμένα με τον Χρήστο. Σε άλλη περίπτωση θα του φαινόταν βαρετή μια τέτοια συζήτηση, αλλά τώρα η κάθε κουβέντα μαζί του είχε όψη όμορφου τριαντάφυλλου.

Χωρίς να το καταλάβουν, η ώρα είχε πάει δέκα το βράδυ. Ο άστεγος άρχισε πάλι να νυστάζει, πριν κλείσει τα μάτια του, ψέλλισε:

«Φύγε τώρα. Πέρασα μια απ' τις καλύτερες μέρες μου. Ήρθε η νύχτα και θα ήθελα να αφήσω τον Θεό να κάνει τη δουλειά του. Φύγε τώρα, σ' ευχαριστώ». Πριν τελειώσει την τελευταία του λέξη αποκοιμήθηκε. Ο συγγραφέας έμεινε λίγο ακόμα παρατηρώντας τον άστεγο. Ήταν τόσο ευγενικός άνθρωπος.

«Καλή τύχη», του είπε και τα μάτια του βούρκωσαν. Με αργές κινήσεις γύρισε στον ηλίκιωμένο που ήταν δίπλα:

«Περαστικά και σε σένα κύριε. Μπορεί η καρδιά σου να σε πρόδωσε τις τελευταίες μέρες, αλλά να ξέρεις τούτο: η καρδιά σου είναι απέραντη σαν τη θάλασσα. Περαστικά σου. Γύρνα στα παιδιά και στην οικογένεια σου και άσε αυτόν τον κόσμο τον κακό να τυραννιέται μόνος του».

Πριν αφήσει το νοσοκομείο, πέρασε από τους γιατρούς και συνομίλησε με έναν. Πληροφορήθηκε ότι ο Χρήστος ήταν υπό την επήρεια ισχυρού παυσίπονου. Δυστυχώς χειρουργείο δεν το συζητούσαν, ίσως ως έσχατη λύση τον έβαζαν νωρίς το πρωί αν το ζάχαρο δεν υποχωρούσε και το τραύμα επιμολυνόταν.

Σε λιγότερο από μισή ώρα ο συγγραφέας βρισκόταν σε

ένα ταξί και κατευθυνόταν σπίτι του. Έξω η παγερή νύχτα τύλιγε τους ανθρώπους και έδενε τους ερωτευμένους με μια αόρατη κορδέλα. Σκέψεις σκάλωσαν στο νου σαν γιασεμί που τον τοίχο σκαρφαλώνει.

Έξω από ένα μαγαζί νυχτερινής διασκέδασης κάποιοι νέοι γελούσαν δυνατά. Δεν μπόρεσε να μην παρατηρήσει τα κόκκινα μαγουλά τους. Σημάδι υγείας και καλής ζωής.

Τελικά η ζωή για κάποιους ξεκινάει τη νύχτα, εκεί που για κάποιους άλλους τελειώνει.

Η Αρχή

Η ώρα ήταν περασμένα μεσάνυχτα και ο κύριος Κ βρισκόταν πλέον στο γραφείο όπου συνήθιζε να συγγράφει.

Η εικόνα του Χρήστου να κοιμάται στο κρεβάτι του νοσοκομείου, θα τον συντρόφευε στην υπόλοιπη ζωή του. Εικόνες και σκέψεις τον βασάνισαν πολύ εκείνη τη βραδιά, κάνοντας την ανάσα του δύσκολη. Τι να είδε στην πραγματικότητα; Ποια η εικόνα που κατοικεί στο νου του;

Στο ένα κρεβάτι βρισκόταν ένας άνθρωπος με όνειρα προδομένα και στο άλλο ένας με καρδιά μικρού παιδιού που η μόνη του έγνοια ήταν να μην πεθάνει μέρα. Τι απόκοσμο συναίσθημα κι αυτό. Δεν το κατάλαβε και ούτε προσπάθησε να το φιλοσοφήσει. Το δέχτηκε ως επιθυμία και ζήτησε τη σκέψη χωρίς λογική. Άγγελος του δρόμου και ανέλπιστος φιλόσοφος. Αυτό ήταν ο άστεγος Χρήστος. Αντιμετώπισε τους δαίμονες του, που είχαν έρθει στολισμένοι με όμορφα ρούχα και εντυπωσιακούς τίτλους, έχοντας για όπλο του ένα χαμόγελο και την καρδιά του. Και τους νίκησε.

Δίδαξε ηθική; Για να διδαχθείς πρέπει να έχεις διάθεση να μάθεις.

Δίδαξε αγάπη; Δύσκολο να πεις.

Τίποτα δεν δίδαξε, απαξίωσε το πιο πιθανό. Απαξίωσε τον τρόπο σκέψης μιας κοινωνίας που κάθε της βήμα είναι ένα βήμα στη σκάλα της επιβίωσης. Εκείνος δεν είχε να κερδίσει κάτι από αυτήν την κοινωνία, από τα φευγαλέα, ανασφαλή συναισθήματα που κατοικούν στην αγέλη της

πρωτεύουσας και με τρόπο πλήρους αδιαφορίας επέλεξε να μην εκδικηθεί, επέλεξε να συνεχίσει το δρόμο του. Εκείνον το δρόμο το μοναχικό που περνάει απαρατήρητος και αλώβητος.

Η απαξίωση είναι άμυνα; Θα μπορούσε κανείς να πει ότι εμπόδισε τους δαίμονες να μπουν μέσα του; Μήπως τελικά δεν απαξίωσε, αλλά συγχώρεσε όποιον προσπάθησε να τον πληγώσει; Γύρισε και το άλλο μάγουλο;

Για τις σωστές απαντήσεις, πρέπει να ορίσει κανείς τις σωστές ερωτήσεις. Και οι ερωτήσεις είναι πολλές και κάποιες πολύ προσωπικές. Όλες εξαρτώνται από την προσωπική διάθεση του καθενός, τη συναισθηματική ανάγκη που έχει ο καθένας να αναρωτηθεί. Ποιος θα δεχτεί μια απάντηση που δεν θα τον καλύπτει; Για το δικηγόρο, ο Χρήστος θα φανεί βλάκας, άχρηστος. Για τον Αστυνομό παράλογος, ίσως και δειλός που δεν ζήτησε να εκδικηθεί. Για το γέρο στο δίπλα κρεβάτι ο μεγαλύτερος Σαμαρείτης που έχει γνωρίσει. Για τον κύριο Κ;

Πάντως εκείνη την ημέρα, ένωσε μια πληρότητα συναισθηματική που ακόμα και αν δεν μπορούσε να την εξηγήσει, τη βίωσε σε όλη της την έκταση, σαν μέθη. Αυτό δεν αλλάζει! Η λογική βρίσκει πάντα ένα δρόμο να σε φέρει σε αδιέξοδο, η συναισθηματική πληρότητα όμως δεν έχει ψεγάδια, σε γεμίζει, σε κάνει να σωπαίνεις μπροστά στο θαύμα, στο παράλογο, στο ανεξήγητο. Δεν κάνει ερωτήσεις γιατί ήδη έχει λάβει τις απαντήσεις.

Από τα ηχεία ακουγόταν ο Rachmaninoff να τιθασεύει τα πλήκτρα του πιάνου του και πάνω στο γραφείο του ένα τασάκι ήταν προσεκτικά ακουμπισμένο, με ένα τσιγάρο που

σιγόκαιγε. Ένα ποτήρι ουίσκι με πάγο διύλιζε το φως του μικρού πορτατίφ, αφήνοντας μια κιτρινωπή αύρα.

Μια γουλιά από το ουίσκι και το σώμα καλόκαρδα εισέπραξε τη μέθη του αλκοόλ.

Πήρε ένα χαρτί και το καλό του το στυλό. Το χέρι άρχισε να γράφει παρασυρόμενο από τις σκέψεις.

Κεφάλαιο ιβ' - Η Καρδιά...

Βορειο
δυτικές
εκδόσεις